

*Iloa
ja turvaa
martoissa*

MARTTALIITTO RY
Vuosikertomus 2005

42 Keskitalvi 10 • 2005

Monessa mukana

SISÄLLYSLUETTELO

4.....	Iloa ja turvaa martoissa	38.....	Marttaliiton edustukset ja yhteistoiminta
4.....	Toiminta-alue ja jäsenistö	39.....	Marttaliiton toimihenkilöt
6.....	Kotitalousneuvonta	39.....	Marttaliiton ansiomerkit
11.....	Julkaisut ja neuvonta-aineistot	40.....	Marttaliiton kunniajäsenet
20.....	Erytishankkeet	41.....	Marttapiiriliittojen toiminta
23.....	Järjestötoiminta	44.....	Marttapiiriliitot
24.....	Marttojen perinnetietokeskus Syreeni	46.....	Taulukot
26.....	Tiedotustoiminta	46.....	Marttajärjestön jäsenet 2005
25.....	Pohjoismainen ja muu kansainvälinen toiminta	47.....	Marttapiiriliittojen toiminta 2005
28.....	Koulutuspäivät ja seminaarit	47.....	Marttayhdistysten toiminta 2005
30.....	Talous		
36.....	Hallinto ja toimielimet		
	36... Marttaliiton hallitus		
	36... Johtoryhmä ja tiimit		
	36... Tilintarkastajat		
	37... Työryhmät		
	37... Marttajärjestön luottamusmiehet		
	37... Kokoukset		

Iloa ja turvaa martoissa **2005**

ME MARTAT OLEMME ILOINNEET yhä vahvistuvasta trendistä, jossa kotia ja kodinhoitoa pidetään elämän keskipisteenä. Olemme iloinneet myös siitä, että voimme omasta puolestamme tarjota Marttojen kotiapua kodin askareiden, jaksamisen ja ajan yhteensovittamisessa. Laajeneva Marttojen kotiapu -palvelu on ulottunut kahdeksaan piiriin eri puolille Suomea. Se on luonteva osa marttatyötä ja edistää perustehtäväämme. Viihtyisässä kodissa arki sujuu, mutta usein tarvitaan myös auttavia käsiä hyvän arjen luomiseksi.

Marttojen teema Iloa ja turvaa martoissa päättyi vuoden 2005 lopussa. Yhdistyksissä ja piiriliitoissa monipuolisesti toteutettu teema osoittautui hyvin ajankohtaiseksi. Terrorismi, sairaudet ja helposti haavoittuvaksi osoittautunut tieto- ja informaatiotekniikka ovat osoittaneet, että kaikki se, mistä on ajatellut olevansa suojassa omassa kodissa, onkin tässä ja nyt käden ulot-

MARTTAPIIRILIITOT

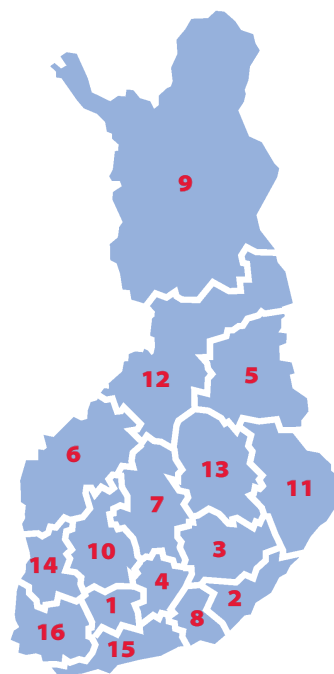
- 1 Etelä-Hämeen Martat ry**
Hämeenlinna
- 2 Etelä-Karjalan Marttapiiriliitto ry**
Lappeenranta
- 3 Etelä-Savon Marttapiiriliitto ry** Mikkeli
- 4 Itä-Hämeen Martat ry**
Lahti
- 5 Kainuun Martat ry**
Kajaani
- 6 Keski- ja Etelä-Pohjanmaan Marttapiiriliitto ry**
Kokkola
- 7 Keski-Suomen Martat ry**
Jyväskylä
- 8 Kymenlaakson Marttapiiriliitto ry** Kouvola
- 9 Lapin Martat ry**
Rovaniemi
- 10 Pirkanmaan Martat ry**
Tampere
- 11 Pohjois-Karjalan Martat ry** Joensuu
- 12 Pohjois-Pohjanmaan Marttapiiriliitto ry** Oulu
- 13 Pohjois-Savon Marttapiiriliitto** Kuopio
- 14 Satakunnan Martat ry**
Pori
- 15 Uudenmaan Martat ry**
Helsinki
- 16 Varsinais-Suomen Martat ry** Turku

TOIMINTA-ALUE & JÄSENISTÖ

Marttaliiton toiminta-alueena on koko maa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Keskuspaikkana on Helsingin kaupunki. Marttaliiton jäsenenä on 16 rekisteröityä marttapiiriliittoa, joilla kullakin on oma toimistonsa.

Jäseniä 31.12.2005 47 614

- joista nuorisojäseniä (alle 15 v.) 1 249
- Rekisteröityjä marttayhdistyksiä 1 199
- Marttakerhoja 234
- Toimintayksiköitä yhteensä 1 433
- Toiminta-alueita (kuntia) 326

tuvilla. Siksi teemaan liittyvät asiat kuten ruokaturva ja talouden suunnittelu, fyysinen turvallisuus, kriisien hallinta ja taidot toimia yhteistyössä erilaisten ja eri-ikäisten ihmisten kanssa olivat tärkeitä toimintasisältöjä.

Kotityöt ovat arkisen turvallisuuden perusta. Erilaisten taitojen oppiminen on palkitsevaa ja uudet taidot ohjaavat suunnistamaan nykyajassa. Kun arjen askareet sujuvat, niiden tekeminen tuottaa myös iloa. Iloa tuottaa myös harrastus samanhenkisten ihmisten kanssa. Yhdessä tekemisen ilo ja ihmisten välinen kanssakäyminen toteutuvat järjestöelämässä. Aktiivinen kansalaisuus on parhaimmillaan välittämistä itsestä ja toisesta ihmisestä.

Marttajärjestössä on valmisteltu mittavaa sääntöuudistusta, jonka yhtenä tarkoituksena on varmistaa oman järjestön sujuva arki myös tulevaisuudessa. Perusteellinen valmistelu ja jäsenistön kuuleminen ovat olleet sääntöuudistuksen kul-

makiviä. Toiminnan avoimuutta ja jäsenistön mielipidettä halutaan kunnioittaa.

Sääntöuudistukseen liittyy olennaisesti Emäntälehdessä muuttuminen jäsenlehdeksi. Lehti on Marttaliiton järjestötyön ja kotitalousneuvonnan tärkein sisäisen tiedotuksen väline. Lehden välityksellä martta voi kokea olevansa osa valtakunnallista marttayhteisöä ja tuntea järjestön omakseen. Lehden avulla jokainen martta saa tietoa järjestön toiminnasta riippumatta siitä, missä hän asuu tai miten aktiivisesti hän osallistuu yhdistystoimintaan. Lehden avulla jäsenistö voi myös antaa palautetta ja osallistua paitsi oman lehden myös koko järjestön kehittämiseen.

Hanketoiminta on merkittävä osa järjestön antamasta neuvonnasta. Lisääntyneen hanketoiminnan ja verkostoitumisen avulla tavoitetaan myös ne kohderyhmät, jotka eivät muuten hakeudu järjestön antaman kotitalousneuvonnan piiriin. Mart-

taliitossa kehitettiin vuoden aikana maahanmuuttaja- ja muuta erityisryhmäneuvontaa valmistelemalla neuvojen työnohjausta. Ryhmätyönohjauksen järjestämiseen neuvoille saatiin rahoitus RAY:ltä.

Valtiovallan taholta kansalaisjärjestöjen toimintaa on pyritty vahvistamaan. Aktiivinen kansalaisuus nähdään tärkeänä yhteiskunnan toimintaa vahvistavana elementtinä. Järjestötoimintaan on valitettavasti kohdistunut myös toimintaa hankaloittavia asioita. Epätietoisuutta on aiheuttanut eri puolilla maata erilainen yhdistyksiin kohdistunut vero-ohjeiden soveltaminen. Siksi esimerkiksi Marttaliiton on vaikea ohjeistaa piiriliittoja yhtenäisistä toimintatavoista, jotka koskevat varainhankintaa. Kansalaisten elinoloihin Marttaliitto on vaikuttanut antamalla lausunnon ympäristöministeriön ehdotukseen Suomen kansalliseksi ohjelmaksi kestävän kulutuksen ja tuotannon edistämiseksi.

Kotitalousneuvonta

MARTTALIITTO VASTASI JÄRJESTÖN kotitalousneuvonnan yleissuunnittelusta, ohjasi neuvonnan toteutusta ja arviointia sekä tiedotti ajankohtaisista asioista. Marttapiiriliittojen toimihenkilöille järjestettiin koulutusta ja tuotettiin aineistoa kotitalousneuvonnan tueksi. Toiminnan seuranta ja laadun arviointia kehitettiin. Toimihenkilöpäivien yhteisenä teemana oli arviointi. Se pohjalta tehtiin toiminnan suunnittelu ja raportointilomakkeet piiriliittojen käyttöön.

Emäntälehdessä ja marttojen uudistetuilla kotisivuilla tarjottiin kävijöille ajankohtaista tietoa kotitalouden eri osa-alueilta. Kotisivuja kehitettiin palvelemaan paremmin tietoa hakevia kuluttajia ja niitä päivitettiin säännöllisesti.

Kotitalousneuvontaan liittyvät aiheet olivat hyvin esillä eri tiedotusvälineissä. Yhteistyö television, radion ja lehdistön kanssa oli monipuolista. Mediaa kiinnostivat säästövinkit ja kodin siivous. Haastatte-

Mediaa kiinnostivat säästövinkit ja kodin siivous.

luja annettiin myös mm. lähiruoasta, ruoan säilyttämisestä, syksyn sienitilanteesta ja jouluvalmisteluista. MTV3:n Ihanassa aamussa kommentoitiin alennusmyyntejä kuluttajan kannalta ja Kuningaskuluttajassa kasvatettiin keskitalven yrttejä. Ylen Radio 1:n kanssa toteutettiin elo-syyskuussa kahdeksanosainen viikon sieniohjelma. Lisäksi Marttaliiton kehittämispäälliköt antoivat toimittajille taustatietoja lukuisiin artikkeleihin. Yhteistyötä tehtiin mm. Kauppalehti Presson kanssa. Aloitettiin yhteistyö TV-Tampereen kanssa, kotitalousneuvontaa käsittelevää sarjaohjelmaa suunnitellen. Omien julkaisujen lisäksi kehittä-

mispäälliköt osallistuivat Sirkka-Liisa Lehtisen Kotihommat hal- tuun -kirjan tekemiseen kommentimalla käsikirjoitusta.

Marttajärjestön kotitalousneuvontaa esiteltiin arkipiispa Jukka Paarmalle 7.2. ja opetusministeri Tuula Haataiselle 21.3. Keskustelua käytiin erityisesti mielenterveys- ja päihdekuntoutujien neuvonnasta, maahanmuuttajaneuvonnasta ja ennaltaehkäisevästä talousneuvonnasta sekä kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksista. Lisäksi puhuttiin syksyllä eduskunnan Naisverkoston seminaarissa aiheesta Kotiruoka. Eduskunnan Kotitalouden tukirenkään seminaarissa puhuttiin aiheesta Nuoret kuluttajina.

TULOSALUEET | *Ruoka ja ravitsemus*
Tulosalueen sisällöllistä teemaa Hyvää suomalaista ruokaa toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Pääta-voitteena oli väestön terveyden edistäminen. Neuvonnassa korostettiin erityisesti perunan käytön lisää-

mistä, kasvien terveysvaikutuksia, allergioiden ruokavalihoitoa sekä ruoan turvallisuutta. Luonnonantimien käyttöön ja luonnossa liikkumiseen innostettiin tekemällä neuvonta-aineistoa villivihanneksista, sienistä ja marjoista. Myös Emäntä-lehden ruokajutuissa edistettiin perunan ja kasvien käyttöä ruoanvalmistuksessa.

Piiriliittojen neuvonta- ja kurssiaineistoiksi valmistettiin Herkkuja-martan keittiössä -viiden teeman kurssiaineisto, Pateet, terriinit ja timbaalit sekä Maukkaita makkaroitu -kirjaset, Ruokien säilytys ja Syödään terveellisesti -lehtiset. Vuoden nimikkokasveista paprikas- ta, maitohorsmasta, tyrnistä ja vaa- leorakkaasta tehtiin monistettavat lehtiset piiriliittojen neuvonnan tueksi. Martan kakkukoulu -kirjan käsikirjoitus laadittiin pikkukokki- kurssien varten. Penninvenyttäjän keittokirjan 20. painoksen uudistamistyö aloitettiin.

Marttojen kotisivuille luotiin reseptitietokanta, jossa on yli 300 reseptiä. Suomalaisen Työn Liiton Suomalainen joulu -nettisivustolle tehtiin ruokaohjevinkkejä sekä linkitys marttojen joulusivuille.

Pauligin ja Finlands svenska Marthaförbundin kanssa kehitettiin vuodeksi 2006 yhteistä neuvontateemaa: Kahvin kiehtova maailma.

Syksyllä Marttaliitto oli mukana Arktiset Aromit ry:n Luonnosta Sinulle -hankkeessa, jossa marttapiiriliitot järjestivät sienineuvontatapah- tuman 32 Fazer Amica -lounasra- vintolassa ja neuvoivat 50 K-city- marketissa luonnonmarjojen, -sie- nien ja -yrttien kuivatusta ja kuiva- tujen tuotteiden käyttöä. Marttaliit- to, Arktiset Aromit ja Kuluttajaliitto tekivät yhteistyössä MiniMoi-posti- kortit vuoden nimikkokasveista.

Karjalan Kulttuurirahastolta saa- dun avustuksen turvin valmistettiin yhteistyössä Etelä-Karjalan Martta- piiriliiton kanssa Martan rotinakori -kirja, jonka avulla elvytetään ro-

tinaperinnettä ja järjestetään ro- tinakursseja.

Marttojen sienineuvonnasta val- mistettiin alustus NKF:n kesäkurs- sille ja Marttaliiton toiminnanjohtaja Pirkko Ruuskanen-Parrukosken ja Marthaförbundetin toiminnan- johtaja Christel Raunion asiantun- tijavierailuun YK:n kehittämishank- keen yhteydessä Makedoniaan.

TULOSALUEET | *Kodin talous ja kuluttaja-asiat*

Tulosalueen tarkoituksena oli koti- talouksien taloudellisen turvallisuus- den lisääminen. Neuvonnan tavoit- teena oli parantaa kodin raha-asioi- den ja riskien hallintaa sekä lisätä kuluttajien oikeudellisia tietoja. Ta- voitteena oli myös kodin puhtauden ja tekstiilien hoidon osaamisen ke- hittyminen sekä ympäristöasioiden ottaminen huomioon kaikessa kulu- tuksessa, niin tuotteita ja palveluk- sia ostettaessa, käytettäessä ja käy- töstä poistettaessa. Tulosalueen suunnitelmat toteutuivat toiminta- suunnitelman mukaisesti.

Marttaliitto tuotti neuvontamateri- aalia piiriliittojen neuvojen käyt- töön. Neuvontaesitteet Kylpyhuone- raikkaaksi, Astiat puhtaiksi ja Ruo-

Marttojen
kotisivuille
on koottu yli
300 reseptiä.

kien säilytys uudistettiin. Siivoukseen, tekstiilien hoitoon ja kuitutietoon liittyviä kalvosarjoja ja julisteita työstettiin. Aloitettiin Pyykillä-neuvontavideon tekeminen yhteistyössä Unilever Finland Oy:n kanssa. Pesuaine- ja siivousvälinevalmistajien kanssa tehtiin yhteistyötä neuvonnan kehittämiseksi. Piiriliittoa tuettiin myös Finnecarmenin kanssa hankkimalla veitsisarja neuvonnan käyttöön.

Marttaliitto oli mukana Opas-hankkeessa (Oppimisfoorumi – jaettua asiantuntijuutta ammatilliseen kasvuun kuluttajakysymyksissä) yhteistyössä Diakonia-ammattikorkeakoulun, Kirkkohallituksen, Mielen terveysseuran, Finlands svenska Marthaförbundin, Velkaneuvontary:n, Kaski-ryhmän, Minna-Maaria ja Juha Sipilä -säätiön, Kuntaliiton ja Kuluttajaviraston kanssa. Projekti tuotti verkkoon keskustelufoorumin ja tietopankin www.opas.diak.fi, joka on tarkoitettu yksityistalouden hallinnan parissa toimiville ammatilaisille. Lisäksi tuotettiin kahden opintoviikon kurssi edellä mainittujen asioiden parissa toimiville ammattilaisille, työelämäverkostoille ja ammattikorkeakouluille. Koulutuk-

Piiriliittoa tuettiin hankkimalla neuvonnan käyttöön veitsisarjoja.

seen osallistui myös kaksi marttapiiriliiton neuvooja. Hankkeessa tuotettiin myös artikkelikokoelma ”Kaaos kukkarossa ja mielessä – moniammatillinen auttaminen liittyen taloudellisten ongelmien moniammatilliseen ratkaisemiseen”. Marttaliiton edustaja kirjoitti op- paaseen artikkelin Luottoyhteiskunnan haasteet. OPAS-projektia rahoittivat em. toteuttajien lisäksi Etelä-Suomen lääninhallitus ja Euroopan Sosiaalirahasto.

Marttaliitto osallistui Terveystieteiden tutkimuskeskuksen koordinoimaan Järjestöjen koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisytyö -hankkeeseen yhdessä Epilepsialiiton, Folkhälsanin, Invalidiliiton, Kilpirauhas-

liiton, Mannerheimin Lastensuojeluliiton, Sininauhaliiton, Suomen MS-liiton, Suomen Punainen Risti, Terveystieteiden ry:n ja Vanhustyön Keskusliiton kanssa. Hankkeen painopisteet olivat ikäihmisten tapaturmien, liikuntatapaturmien ja alkoholiehtoisten tapaturmien ehkäisy. Hankkeessa järjestettiin toukokuussa Tapaturmatärskyt, johon osallistui noin 100 henkeä. Hanke tuotti myös neuvontavideon ja dvd:n Urbaaneja legendoja ja siihen liittyvän kouluttajan opaslehtisen.

Kirjoitettiin Suomen Kuluttajaliiton Kuluttajan käsikirjaan artikkeli Työ kodeissa. Itse tehdystä os- topalveluihin. Lisäksi kirjoitettiin artikkeli Nuoret perheet kuluttajina Nuorisotutkimusseuran toimit- taman Nuorten Elinolot -vuosi- kirjaan.

TULOSALUEET |

Kotipuutarha ja ympäristö

Kotipuutarha- ja ympäristöneuvonnan tavoitteena oli lisätä niitä tietoja ja taitoja, joiden avulla voidaan vai- kuttaa elinympäristön viihtyisyyteen, turvallisuuteen ja terveellisuuteen. Toimintasuunnitelman tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Hyvän elin-

jatkuu sivulla 17

Emäntälehti 3 • 2005

Martat

HINTA 5 € (sis. alv)

► Rakkaus
on sallittu
myös
senioreille

Pettu
tulee taas

► Pilko, pinoa
& polta
– klapisavottaan
kunnan
koneet

Julkaisut

ja neuvonta-aineistot

EMÄNTÄLEHTI Emäntälehdestä ilmestyi 103. vuosikerta. Lehdellä oli 10 numeroa, yhteensä 488 sivuja ja 16 liitesivua. Lehden levikki oli 17 651.

Vuoden ensimmäinen Emäntälehti (1/2005) lähetettiin kaikille jäsenille. Tavoitteena oli markkinoida lehteä myös niille martoille, jotka eivät vielä tilaa lehteä. Samassa numerossa ilmestyi ensimmäistä kertaa marttapiirilijoiden oma liite. Jokaisella piirilijalla oli käytössään kaksi sivua, joilla julkaistiin yhteystiedot, kevään toimintakalenteri, muuta ajankohtaista tietoa ja toiminnanjohtajan tervehdys. Liite ilmestyi myös numerossa 7 ja siinä esiteltiin syyskauden toimintatiedot.

Kaikki marttapiirit esiteltiin vuoden aikana Piirikierros-nimisessä sarjassa. Jutuissa kerrottiin, mitä piirit esittelivät tarjoavat alueensa martoille ja suurelle yleisölle. Samalla korostettiin jokaisen piiriin liittyvien vahvuuksia ja persoonallisia piirteitä.

Järjestötieto ja kotitalousneuvonta muodostavat Emäntälehden rungon. Marttaliiton kehittämispäälliköt vastaavat aineistosta, joka käsittelee ruokaa, kodinhoitoa ja kodin taloutta, puutarhaa ja ympäristöä, kansainvälistä toimintaa, järjestötoimintaa ja järjestön perinnettä sekä historiaa.

Yhdistyksen ABC -sarja vahvistaa jäsenen järjestötietoa. Tänä vuonna sarjassa keskityttiin vaikut-

tamiseen. Aiheina olivat mm. sääntöuudistus, järjestön organisaatio, yhdistys paikallisena vaikuttajana ja järjestössä vaikuttaminen. Erillisessä jutussa Käytä oikein -marttatunnuksia neuvottiin marttapaidan ja marttamerkkien asianmukaista käyttöä.

Lehdessä julkaistiin juttuja eri marttayhdistyksistä ja yksittäisistä martoista sekä järjestön erilaisista hankkeista ja yhteistyökumppaneista. Esimerkiksi marttapiirilijoiden tarjoamasta talousneuvonnasta tehtiin juttu nuorille tarkoitetulla Pidä kiinni rahoitasi -kurssilla Etelä-Karjalan Marttapiirilijoihin. Lehdessä esiteltiin myös Oulun Palvelualan Opisto, paikallisten marttayhdistysten perustama oppilaitos.

Lehti seurasi järjestövuoden tapahtumia ja kertoi mm. syys- ja vuosikokouksien päätöksistä sekä Pohjoismaiden Naisliiton kesäkursista.

Ruokajutuissa esiteltiin suomalaista perusruokaa uusilla painotuksilla. Aiheina olivat esimerkiksi peruna, puurot, marjat ja sienet. Yhdessä jutussa käsiteltiin karjalaista ruokaa, toisessa rotinaperinnettä ja joulunumerossa valmistettiin kotijoulua. Ruokajuttujen skaalat ulottui petun valmistamisesta keväisiin perhejuhliin.

Turvallisuuteen liittyvissä jutuissa käsiteltiin työelämän irtisanomisia, luottokortin katoamista, kaivoveden puhtautta, leikkipuistojen

kuntoa ja heijastimien käyttöä.

Jokaisessa numerossa ilmestyi Kuukauden kysymys, jossa kerättiin muistitietoa marttatoiminnasta perinnätietokeskus Syreenin käyttöön. Aiheina olivat mm. lapsi- ja nuorisotyö, puutarha- ja kompostointineuvonta, retket ja matkat, arpajaiset ja kansainvälinen toiminta. Muistitiedon keruu oli osa Perinne talteen -hanketta.

Vuoden ajan lehdessä ilmestyi Martan rukous -niminen sarja, jota kirjoitti pastori, kirjailija Irja Askola. Hänen kanssaan kolumnistina vuorotteli kirjailija Paula Havaste arkea tarkkailevalla Havaintoja-palstallaan. Syksyllä lehdessä alkoi Viini ja laulu -niminen sarja. Siinä esiteltiin viini- ja musiikkikulttuuria ja opastettiin juomien ja musiikin valinnassa. Miehen silmin -sarja päättyi vuoden lopussa ilmestytyään kolme vuotta. Yhteensä 29 miestä kirjoitti sarjaan naisen elämää tarkastelevan kolumnin.

Lukijapalaute oli melko myönteistä, ja vaikutti siltä, että lehden nykyinen ilme ja sisältö miellytti lukijoiden valtaosaa. Lukijat esittivät paljon toiveita lehdessä käsiteltäviksi aiheiksi, ja usein niitä voitiinkin toteuttaa. Vaikka lehden saama vastaanotto oli myönteinen, levikki jatkoi laskuaan. Vuoden aikana kerättiin puhelimitse palautetta henkilöiltä, jotka perustuivat tilauksensa.

UUDET JULKAISUT JA NEUVONTA-AINEISTOT

- ▶ Martan rotinakori -kirja
- ▶ Pateet, terriinit ja timbaalit -kirjanen
- ▶ Maukkaita makkaroita -kirjanen
- ▶ Vuoden kasvikset -lehtiset
- ▶ Syödään terveellisesti -esite
- ▶ Kylpyhuone raikkaaksi -esite
- ▶ Astiat puhtaiksi -esite
- ▶ Ruokien säilytys -esite
- ▶ Voi hyvin, aikuinen nainen -opintoaineisto
- ▶ Voi hyvin, aikuinen nainen -julistee
- ▶ Method Martta -ryhtiohjelma

UUDET MYyntituotteet lajojen ja kääntöisten lisäkirjat

- ▶ Bandana-huivit (sininen ja punainen)
- ▶ Martat-muistikirja
- ▶ Tummansininen t-paita
- ▶ Pesunkestävä Martta t-paita
- ▶ Martta-muki
- ▶ Solmio
- ▶ Sininen jääkaappimagneetti
- ▶ Esiliina
- ▶ Patakinnas
- ▶ Patalappu
- ▶ Iiris-kortit (valkea ja vihreä)

1

Vehnäjauho 65 g
Ohrajauho 55 g
Hienosokeri 85 g
Farinisolokeri 70 g
Tomusokeri 55 g
Siirappi 140 g
Kaakaojauhe 40 g
Mantelit, pähkinät 65 g
Juustoraaste 50 g
Öljy 90 g
Sulatettu voi &
margariini 90 g
Mustikat & puolukat 65 g
Vadelmat & mansikat 50 g

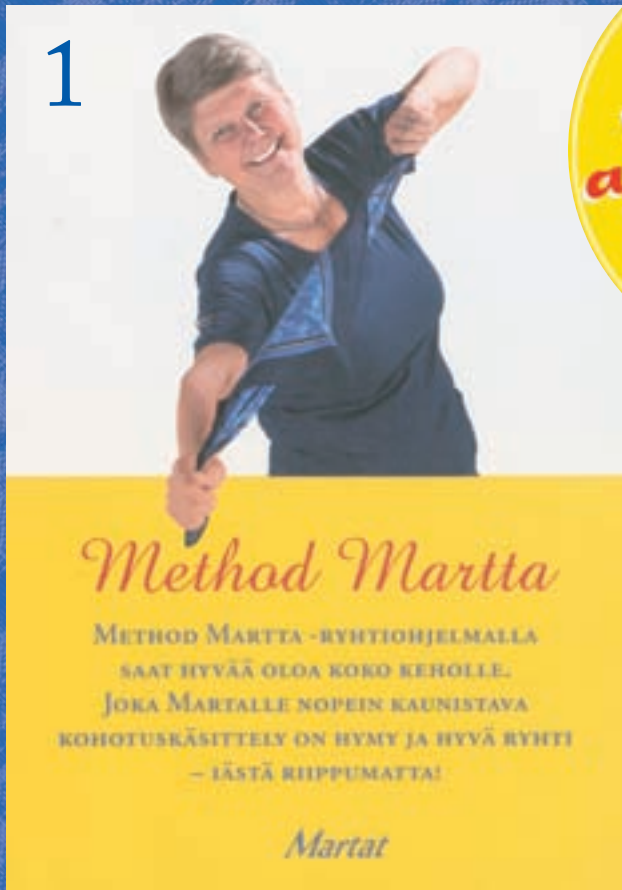
 | www.martat.fi

- 1 Jääkaappimagneetti
- 2 Patakinnas ja essu
- 3 Maukkaita makkarointia -vihkonen
- 4 Martan rotinakori -kirjanen
- 5 Pateet, terriinit & timbaalit -vihkonen

12 | 13

- 1 Method Martta-ryhtiohjelma
- 2 Voi hyvin aikuinen nainen -aineistoa
- 3 Martan muistivihko
- 4 Iiris-kortit
- 5 Bandanahuivit

5

14 | 15

Kylpy- huone raikkaaksi

Kotirumba rullaamaan

Pubdista pesu- ja wc-tilat riittävän usein, vähintään viikoittain. Kun peset tilat säännöllisesti, pääset helpommalla etkälä tarvitse voimakkaita aineita.

Siivouksen yhteydessä vaihda myös käsipyyhkeet.

Martat

Astiat puhtaiksi

Kotirumba rullaamaan

Pese likaiset astiat joka päivä tai laita ne heti koneeseen.

Näin keittiö pysyy siistinä ja pääset itsekin helpommalla,

kun lika ei jämsähdä kiinni astioihin.

Likainen lautasröykkiö tiskipöydällä

kiristää helposti pinnaa. Vältä stressi

– tiskaa tuoreeltaan.

Martat

Ruokien säilytys

Kotirumba rullaamaan

Kun käsittelet elintarvikkeita huolella, voit olla varma ruoan hyvästä laadusta. Pidä puhtaina myös keittiön kaapit ja laitteet.

Martat

Syödään terveellisesti

Kotirumba rullaamaan

Terveellinen ruoka sekä riittävä liikunta ja lepo pitävät virkeänä ja terveenä.

Hyvän makuinen ruoka tuottaa mielihyvää ja tarjoaa makuelämyksiä.

Mukavassa seurassa syöty ateria on yksi päivän kohokohdista. Kun liikkuu paljon ja syö kohtuullisia määriä vähärasvaista ruokaa, pysyy painokin sopivana.

Martat

Kotirumba rullaamaan -sarja

ympäristön rakentamisen teemoina olivat Osallistuva vaikuttaminen, Iloa kotipuutarhasta ja ympäristöstä sekä Jätteiden välttäminen.

Osallistuva vaikuttaminen -teeman puitteissa kehitettiin yhteistyötä Suomen Kotiseutuliiton ja Suomen Kylätoiminnan kanssa tavoitteena järjestää kansalaiskoulutusta maankäyttö- ja rakennuslaista. Suomen Kotiseutuliitto järjestää vuosina 2005–2006 koulutustilaisuuksia eri puolla Suomea. Martoilla on mahdollisuus osallistua koulutukseen.

Iloa kotipuutarhasta ja ympäristöstä -teemaa toteutettiin Ilmasta iloa -näyttelyssä, joka oli esillä Marttojen perinnetietokeskus Syreenissä. Näyttelyssä ja näyttelyesitteessä kerrottiin kuluttajien valintojen vaikutuksesta kasvihuoneilmiöön sekä esiteltiin huoneilmaa puhdistavia kasveja.

Marttojen kotisivujen kautta annettavaa neuvontaa kehitettiin erottamalla kotipuutarhaneuvonta ja ympäristöneuvonta omiksi kokonaisuuksikseen. Ilmasta iloa -aiheesta julkaistiin marttojen jäsensivuilla opintokerhoaineisto, johon jokainen voi tutustua itsenäisesti tai vähintään viiden opintokerholaisen ryhmässä.

Ilmasta iloa -hankkeen jatkoksi suunniteltiin Martan ilmastoteko -kilpailu. Kilpailussa etsitään helpos- ti toteutettavia käytännön tekoja, joilla voidaan vaikuttaa ilmastomuutokseen. Kilpailu julkaistaan Emäntälehdessä 1/2006 ja marttojen kotisivuilla.

Toimintasuunnitelman mukaisesti neuvojen käytössä olevaa Iloa turvallisesta kotipuutarhasta -kansiota täydennettiin ja tehtiin käsikirjoitus vuoden 2006 alussa ilmestyvään Iloa huonekasveista -oppaaseen ja maanparannusoppaaseen.

Jätteiden välttäminen -teemaan sisällytettiin jätteen synnyn ehkäisyyn lisäksi kestäväan kuluttamiseen ja ekotehokkuuteen liittyviä teemoja. Marttaliitto kehitti yhdessä Keskon kanssa K-ruokakaupoissa toteutettavaa ympäristöpäivää, jonka tavoitteena oli tutustuttaa kuluttajat

K-kaupan ympäristöohjelmaan ja helpottaa kuluttajia tekemään ympäristöystävällisiä valintoja. Pilotit toteutettiin kolmessa piiriliitossa.

Marttaliitto oli mukana Finfood Luomun järjestämässä luomukaup- pakisassa arvioimassa kilpailuun osallistuvien myymälöiden luomu- valikoimia pääkaupunkiseudulla.

Marttajärjestön antamaa kotipuutarhaneuvontaa kehitettiin tehostamalla marttapiiriliittojen välistä yhteistyötä. Koska kaikissa piiriliit- toissa ei ole puutarhaneuvojaa, järjestön puutarhaneuvojat kouluttivat myös naapuripiiriliittojen puutarha-ym- päristömarttoja. Koulutus toteutui seuraavien piiriliittojen välillä: Uusimaa–Satakunta, Pirkanmaa– Varsinais-Suomi ja Pohjois-Savo –Kainuu.

Marttaliiton kehittämispäällikkö osallistui Puutarha-agronomien jär- jestämälle opintomatkalle Ranskaan. Matkalla tutustuttiin ranskalaiseen puutarhatutkimukseen ja -opetuk- seen, viherrakentamiseen, puisto- kulttuuriin sekä viininviljelyyn.

TULOSALUEET |

Kansainvälinen toiminta

Tulosalueen päätavoite oli toisten

Ilmasta iloa
-näyttely oli
esillä Syreenissä.

kulttuurien ymmärtämisen ja kunnioittamisen lisääntyminen, oman identiteetin selkiytyminen sekä globaalin oikeudenmukaisuuden tukeminen kehitysyhteistyön ja reilun kaupan avulla.

Toiminta toteutui pääosin suunnitelmien mukaisesti ja tavoitteet saavutettiin. Suunnitellulla Suomi-Viro -Interreg-hankkeella Viroon ei ollut toteutumisen mahdollisuuksia itsenäisenä hankkeena, koska Interreg-hallintojärjestelmä olisi ollut virolaisille kumppaneille liian raskas. Itsenäisestä hankkeesta luovuttiin ja yhteistyön suunnittelu käynnistettiin Pääkaupunkiseudun ja Tallinnan kierrätyskeskusten kanssa.

Naiset ja kehittyvä maaseutu -hankkeen toinen vaihe (2003–2005) päättyi Burkina Fasossa. Marttojen yhteistyökumppani Burkina Fasossa on Pag-La-Yiri -naisjärjestö. 13 paikallista neuvojaa antoi edelleen kaksi kertaa vuodessa lisäkoulutusta 45 apuneuvojalle, jotka tukivat ravitsemus- ja hygieniakysymysten sekä ruoka-aineiden säilömistä opetusta kylissä. Neuvoille hankittiin 4 uutta mopoa. Yksi uusi kokoontumiskatos rakennettiin. Vuoden aikana järjestettiin yhteensä 1 291

Neuvontapuhelimeen soitettiin vuoden aikana yli 1 600 kertaa.

neuvontatilaisuutta 200 kylän alueella. Yleisimmät neuvonta-aiheet olivat: juomaveden puhtaus, lapsen ruokavalio vieroituksen aikana ja sen jälkeen, elinympäristön puhtaus, ruoka-aineympyrä sekä kuivurin käyttö bissap- ja inkiväärijuomien, kuskusin, kuivatun kalan ja kuivatujen vihannesten valmistuksessa.

Varapuheenjohtaja Leena-Sisko Vanhatalo ja kehittämispäällikkö Terhi Lindqvist tekivät hankesuunnittelu- ja arviointimatkat Burkina Fasoon 19.–26.1. ja 10.–18.12.2005.

Matkoilla seurattiin apuneuvojen kustannuslaskentakoulutusta ja heidän käytännön työtään kylissä. Tämän vuoden neuvotteluissa myös päädyttiin aloittamaan ympäristön siistimiskampanjat ja aurinkoener-

gialla toimivan leipomon rakentaminen vuoden 2006 aikana. Lisärahoitusta hankkeelle haettiin ulkoasiainministeriöstä, ja se on myönnetty vuosille 2006–2008.

Kuuden vuoden yhteistyön aikana Pag-La-Yiri -järjestö on noussut hyvin horjuvasta tilasta, tullut aktiiviseksi ja saanut jalansijaa kylätasolla 200 kylän alueella.

Ulkoministeriön tiedotustuelle teetetty Naisten askareita Burkina Fasossa -näyttely kiersi usealla paikakakunnalla järjestön tilaisuuksissa ja teemapäivissä. Näyttely on valmistettu marttapiiriliittojen ja -yhdistysten yhteiseen käyttöön ja on edelleen ajankohtainen uudesta leipomohankkeesta tiedotettaessa. Marttojen kehitysyhteistyöstä Burkina Fasossa kerrottiin useita kertoja marttayhdistysten Afrikka-illoissa.

Kehitysyhteistyön Palvelukeskusten 20-vuotisjuhlakirjaan Suomi ja köyhdytetyt kirjoitettiin artikkeli kehitysmaiden neuvontajärjestöjen tulevaisuuden haasteista. Vuonna 2005 lehdistöä kiinnosti Marttaliiton kansainvälisessä toiminnassa erityisesti Burkina Fason kehitysyhteistyö ja NKF:n kesäkurssi Mikkeliissä.

Virolaisten naisjärjestöjen kanssa

tehtävää yhteistyötä kehitettiin vuoden aikana. Syyskuussa Marttaliiton edustaja osallistui Viron Otepäässä Naisyhdistykset ja paikallinen vaikuttaminen -seminaariin yhdessä parinkymmenen martan kanssa. Seminaarin yhteydessä tiedotettiin tulevasta, vuodelle 2006 suunnitellusta Käden taidot käyttöön – vanhas-ta uutta -seminaarista, johon kutsutaan erityisesti varsinaissuomalaisia, uusmaalaisia ja kymenlaaksolaisia marttoja ja heidän yhteisyökumppaneitaan.

Marttaliitto kannustaa monikulttuuristen toimintaryhmien perustamiseen. Monikulttuurisia marttayhdistyksiä toimii tällä hetkellä viiden piiriliiton alueella.

NEUVONTAPUHELIN

Yleisölle suunnattua kotitalousneuvontaa kehitettiin keskittämällä valtakunnallinen neuvontapuhelinpalvelu niin, että puhelimeen vastattiin yhdessä marttapiiriliitossa yhtäjaksoisesti puolen vuoden ajan. Neuvoja tiedusteltiin vuoden aikana yli 1 600 kertaa. Muutos teki mahdolliseksi myös internetin välityksellä tulleiden kysymysten ohjaamisen neuvontapuhelinta hoitavalle henki-

Monikulttuurisia marttayhdistyk- siä toimii tällä hetkellä viiden piiriliiton alueella.

lölle, mikä puolestaan paransi palvelun laatua. Tammikuun lopussa kiinnostivat erityisesti kodin hoitoon liittyvät kysymykset, elokuussa säilöntä ja syksyllä sienet. Lisäksi kysyttiin neuvoa juhlien järjestämisestä ja jouluvalmisteluista.

NUORISOTOIMINTA

Emäntälehdessä jatkui edellisten vuosien tapaan lapsille ja nuorille tarkoitettu Pikkukokki-osasto. Pals-tan aiheina ovat olleet mm. käsityö-, askartelu- ja leipomisasiat. Palstaa toimitti Virpi Ojanen.

NÄYTTELYT JA TAPAHTUMAT

Marttojen puutarhaneuvontaa esiteltiin Kevätpuutarhamessuilla 7.–10.4. Helsingin Messukeskuk-sessa. Paikalla olivat Emäntälehden ja Uudenmaan Marttojen edustajat.

Marttaliiton kehitysyhteistyötä esiteltiin Maailma kylässä -festivaaleilla 28.–29.5. Helsingissä.

Martoilla oli messuosasto Upea Ikä -messuilla 11.–13.11. Helsingin Messukeskuksessa. Osastolla oli Marttaliiton, Emäntälehden ja Uudenmaan Marttojen edustajia. Osastolla annettiin tietoa martoista, esiteltiin marttajärjestön toimintaa ja järjestön tuotteita ja Voi hyvin, aikuinen nainen -hanketta.

Erityishankkeet

ARKI Marttaliitolla oli yhdessä marttapiiriliittojen kanssa Arki-hanke. Tavoitteena oli tukea kotitalousneuvonnan keinoin avo- huollossa olevia päihde- ja mielenterveyskuntoutujia. Koulutus tapahtui pienryhmissä ja sisältö suunniteltiin yhdessä mielenterveysalan ja päihdehuollon henkilökunnan kanssa neuvottavien toiveet huomioon ottaen. Kurssien aiheina olivat ravitsemus ja ruoanvalmistus, kodinhoito, huone- ja hyötykasvit ja kodin raha-asiat. Vuonna 2005 järjestettiin 16 eri piiriliitossa 292 kurssia. Mielenterveysryhmiä oli 163 kpl ja päihde-ryhmiä 114 ja sekaryhmiä 15. Kursseille osallistui 2 162 henkilöä.

Yhteistyökumppaneina olivat mm. mielenterveyskeskukset, pöytäsaaraalat, kuntoutuskodit, mielen-terveysseurat, A-klinikkatoimi, seurakuntien diakoniatyö ja vankilat.

Vanhempien mielenterveys-, päihde- ja taloudelliset ongelmat vaikuttavat myös lapsiin. Ennaltaehkäisevässä päihdetyössä lapset ovatkin tärkeä kohderyhmä. Vuonna 2005 aloitettiin neljällä paikkakunnalla kotitalouskurssitoiminta 5–15-vuotiaille lapsille, joiden perheissä on päihde- tai mielenterveysongelmia tai joissa syrjäytymisen uhka on suuri mm. työttömyyden takia. Mukana olivat Etelä-Kar-

jalan Marttapiiriliitto, Satakunnan Martat, Etelä-Hämeen Martat ja Varsinais-Suomen Martat. Pikku-kokkursseja pidettiin 10 kpl, yhteensä 65 lapselle. Kokataan yhdessä kurssseja pidettiin 30 kpl, osallistujia oli yhteensä 194. Syksyllä 2005 suunniteltiin myös työnohjausta piiriliittojen Arki- ja maahanmuuttajahankkeiden kotitalousneuvojille.

Vuonna 2005 aloitettiin kokeiluna vapaaehtoisimarttojen koulutus. Koulutukseen osallistui yhteensä 22 marttaa, joista osa oli apuna arkipilotin perhekursseilla. Hanketta rahoittivat Raha-automaattiyhdistys ja marttajärjestö. Hankkeesta tiedotettiin mm. valtakunnallisilla päihdepäivillä Tampereella.

JÄRJESTÖHANKE Marttayhdistysten toimintaa aktivoitiin, ja tuettiin uusien yhdistysten perustamista sekä kehittyvän toiminnan mukanaan tuomaa jäsenmäärän lisääntymistä. Marttapiiriliittojen ja marttayhdistysten yhteistyön ja verkostoitumisen edistymistä tuettiin jatkamalla järjestön kehittämiseen tähtäävää useampivuotista järjestöhanke kaikissa piiriliitossa.

Yhdistysten toimintaa tukevien ja kehittävien yhdistyskäyntien, suunnittelu- ja kehittämisiltojen

Kokataan yhdessä -kursseilla lapset ja aikuiset tekevät yhdessä ruokaa.

sekä tiedotuskoulutuksen tuloksena on marttojen toiminta aktivoitunut monilla paikkakunnilla. Marttayhdistyksiin on tullut aikaisempaa enemmän uusia aktiivisia jäseniä.

Piiriliittojen työnteekijät tekivät vuoden 2005 aikana yhteensä 184 yhdistyskäyntiä, joihin osallistui yhteensä 1 873 marttaa. Koko järjestön 1 483 yhdistyksestä ja kerhosta on kolmen hankevuoden aikana käyty lähes 90 prosentissa. Piiriliittojen työnteekijät ovat pitäneet yhdistyksissä lähes joka kerta yhdistyksen toimintaan keskittyviä kehittämisiltoja.

Kehittämiskohteiksi on yleisimmin sovittu tiedottamisen parantaminen, toiminnan suunnittelu ja toimintakalenterin laatiminen, vastuun jako sekä jäsenhankinta. Kuudessa piiriliitossa on tehty yhdistyskäynti kaikkiin toimiviin yhdistyksiin ja useassa muussa piiriliitossa on käyty lähes kaikissa toimivissa yhdistyksissä.

Useassa piiriliitossa toteutettiin vuoden aikana yhdistyksien yhteisiä suunnittelu- ja kehittämisiltoja, jotka ovat jatkaneet yhdistyksen omalle kehittämisillalle. Yhteisen illan tavoitteena on vaihtaa toimivia ideoita marttailtojen aiheiksi sekä lisätä paikallista yhteistoimintaa. Kehittämisiltojen seuraavana vaiheena toteutettiin tiedotukseen keskittyviä yhdistysten yhteisiä koulutustilaisuuksia.

KOKATAAN YHDESSÄ Kokataan yhdessä -kursseilla lapset ja aikuiset tekevät yhdessä ruokaa. Lapset ja nuoret osallistuvat kokkausiltoihin yhdessä jonkun tutun aikuisen kanssa. Kokataan yhdessä -kurssit antavat lapsille ja nuorille sekä aikuisille tilaisuuden tehdä yhdessä jotakin mukavaa ja hyödyllistä. Ruoanlaitto tarjoaa eri-ikäisille luontevan tilaisuuden tutustua paremmin toisiinsa ja oppia toisiltaan. Itse tehden ruokaa oppii ar-

Kotiapu- työn kysyn- tä on kasva- nut erityi- sesti vero- tuksessa myönnet- tävän kotitalous- vähennyk- sen takia.

vostamaan uudella tavalla. Yhden kerran aiheena kaikilla kursseilla on Kasviskarnevaali, ja muiden iltojen teemaksi kurssilaiset valitsevat joko Jauhelihasta moneksi, Pastaa pöytään, Makuja maailmalta tai Leivotaan, leivotaan. Kokataan yhdessä -kursseja järjestettiin jokaisessa marttapiiriliitossa vuonna 2005 yhteensä 71 ja niihin osallistui noin 2 300 henkilöä.

KOTITALOUSNEUVONTAA MAAHANMUUTTAJILLE

Marttaliitto toteutti yhdessä piiri-
liittojen kanssa Kotitalousneuvon-
taa maahanmuuttajille -hanketta,
jonka tavoitteena on maahan-
muuttajanaisten syrjäytymisen eh-
käiseminen. Monilla maahan-
muuttajilla on vaikeuksia luoda
yhteyksiä suomalaisiin mm. heikon
kielitaitonsa vuoksi, mikä altistaa
heidät syrjäytymiselle. Suomessa
asumista helpotettiin opettele-
malla tuntemaan tšekäläisiä elintar-
vikkeita, niiden ravintoarvoa ja
käyttöä, tekemään kuluttajana vii-
saita valintoja ja ymmärtämään
suomalaista elämäntapaa. Vuoden
aikana järjestettiin yhteensä 234
kurssia, joissa oli 1993 kurssilaista.
Hanke on valtakunnallinen, ja
marttajärjestön oman rahoituksen
lisäksi hankkeella on noin 50 pro-
sentin rahoitus Raha-automaatti-
yhdistykseltä.

MARTTOJEN KOTIAPU Mart-
taliitossa käynnistettiin vuoden
2005 alusta Marttojen kotiapu -
hanke, jonka tarkoituksena on
edistää piiri- ja seuraliittojen mahdolli-
suuksia tarjota kotiapua eri-ikäisille
asiakkaille.

Kotiaputyön kysyntä on kasva-
nut viime vuosina erityisesti vero-
tuksessa myönnettävän kotita-
lousvähennyksen takia. Lisäksi asi-
aan ovat vaikuttaneet yleisen
asenteen muuttuminen positiivi-
seksi kodin hoitoon liittyvien pal-
velujen ostamisessa, ikärakenteen
muutokset ja kiire työelämässä.

Hankkeen toteutus jaettiin si-
ten, että Marjahelena Salonen
Pohjois-Karjalan Marttoista ohjasi
kolmessa ja Teija Leppämäki Varsi-
nais-Suomen Marttoista kolmessa
piiri- ja seuraliitossa hankkeen toteutusta.
22.9. järjestettiin hankkeessa mu-
kana oleville piiri- ja seuraliitoille Joensuus-
sa seminaari, jossa käsiteltiin ajan-
kohtaisia hankkeeseen liittyviä
asioita. Kaikissa kuudessa piiri- ja seuraliitos-
sa aloitettiin kotiaputoiminta.

MONITA – MONIKULTTUU- RISET TAITEENTOIMIJAT

MONITA on Equal-ohjelmaan kuu-
luva kumppanuushanke, joka saa
rahoitusta Euroopan sosiaalirahas-
tolta vuosina 2005–2007. MONITA
edistää hyviä etnisiä suhteita sekä
torjuu rasismia ja muukalaisvihaa.
Hanketta suunniteltiin ja se käyn-
nistettiin vuoden aikana. Hanketta
hallinnoi Cassandra ry. Marttaliitto
on mukana kehittämiskumppanina.

MONITA järjesti eri puolella
Suomea Marttojen Taidelauantai-
tapahtumia, joissa kanta- ja uus-
suomalaiset naiset tapaavat toisi-
aan, tutustuvat eri kulttuurien
tansseihin ja lauluihin sekä valmis-
tavat yhdessä mielenkiintoisia ruo-
kia. Taidelauantaisten kautta uus-
suomalaiset taiteilijat luovat en-
nen kaikkea marttojen avulla val-
takunnallista verkostoa. Martat

voivat taas tutustua omassa lähi-
piirissään asuviin uussuomalaisiin
naisiin ja kehittää heidän kanssaan
uusia yhteistyömuotoja. Syksyllä
järjestettiin kaksi ensimmäistä Tai-
delauantai-tapahtumaa Kokkolas-
sa ja Espoossa. 10 tapahtumaa
suunniteltiin vuodelle 2006.

NAISJÄRJESTÖTYÖN JA KOTITALOUSNEUVONNAN TUKEMINEN KARJALAN TASAVALLASSA JA VIIPU- RISSA

Marttaliitto on käynnistä-
nyt kaksivuotisen kotitalous- ja jär-
jestöneuvontahankkeen Venäjän
Karjalassa. Hankkeen tavoite on
edistää marttojen perinteisen ket-
jukoulutusmenetelmän käyttöä
venäläisissä marttayhdistyksissä ja
sitä kautta viedä eteenpäin moni-
puolista kotitalousneuvontaa.
Marttaliitto ja mukana olevat
marttapiiri- ja seuraliitot (Etelä-Savo, Etelä-
Karjala, Pohjois-Karjala) järjestävät
kaksi järjestötietoutta ja luonnon-
tuote- ja ympäristöneuvontaa si-
sältävää kurssia Venäjän Karjalassa
ja Viipurissa toimiville paikallisille
marttaryhmille. Osallistujat sitou-
tuvat järjestämään vastaavanlaiset
tilaisuudet omissa yhdistyksissään
ja levittämään saamaansa kurssi-
materiaalia lähiympäristössään.

Syyskuussa 2005 järjestettiin
ensimmäinen sienineuvontakurssi
Liperissä. Koulutuksen jälkeen
osanottajat järjestivät Karjalassa ja
Viipurin alueella yhteensä 17 sien-
iretkettä, 11 sieninäyttelyä ja 12 sie-
niruokakurssia. Asetetut määrälli-
set tavoitteet ylitettiin moninker-
taisesti.

Jäsenille avattiin internetissä omat jäsen-sivut, joille kirjaututaan jäsen-numerolla.

STRATEGIOISTA KÄYTÄNNÖIKSI Strategioista käytännöiksi -hanke on jatkoa aikaisemille opetusministeriön rahoittamille JOVA- ja JONEVA-hankkeille, joissa kehitettiin marttajärjestön johtamista ja strategista suunnittelua. Strategioista käytännöiksi -hanke toteutetaan piiriliitoissa ja tavoitteena on edistää piiriliittojen toimintavalmiuksia ja kykyä toimia suunnitelmallisesti. Kaikki piiriliitot ovat sitoutuneet olemaan hankkeessa mukana. Toimintavuoden aikana selvitys tehtiin 8 piiriliitossa. Piiriliittojen hallitukset käsitelivät selvitykset ja toimintasuositukset.

SÄKENET Marttaliitto osallistui neljän neuvontajärjestön (Finlands svenska Marthaförbund, Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ja Marttaliitto) yhteiseen Säkenet-hankkeeseen, jonka tavoitteena on verkkoneuvonnan kehittäminen. Hankkeen rahoittajana on opetusministeriö. Hankkeen aikana Marttaliitto kehittää kotisivuillaan toteutettavaa sähköistä kotitalousneuvontaa luomalla opintokokonaisuuksia, joita voidaan opiskella sekä verkossa itsenäisesti ja vuorovaikutteisesti ja täydentää oppimista pienryhmissä kontaktitapah-tumissa. Hankkeen aikana toimihenkilöt osallistuivat verkkokirjoit-tamiskurssille ja verkko-opinto-oh-jajakurssille.

TALOUSNEUVONTAHANKE PIDÄ KIINNI RAHOISTASI

Marttajärjestön talousneuvonta-hankkeen tarkoituksena oli kehit-tää ja voimistaa talousneuvontaa eri puolilla Suomea ja tuottaa eri-laista talousneuvonta-aineistoa. Hankkeessa oli vuonna 2005 mu-kana yksitoista marttapiiriliittoa (Etelä-Häme, Etelä-Karjala, Etelä-Sa-vo, Keski-Suomi, Kymenlaakso, Pir-kanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Poh-jois-Savo, Satakunta, Uusimaa ja Varsinais-Suomi). Kodin talous-asioista järjestettiin luentoja ja kursseja erilaisille asiakasryhmille paikkakuntien tarpeiden mukaan. Talousneuvonta on keskittynyt eri-tyisesti nuoriin, työttömiin ja nuo-riin perheisiin. Yhteistyötahoja oli-vat mm. seurakunnat, neuvolat, oppilaitokset, työttömien yhdis-tykset, kunnat, velkaneuvojat, SPR,

Ensi- ja turvakodit, Mannerheimin Lastensuojeluliiton paikallisyhdis-tykset ja yksinhuoltajien yhdistyk-set. Hanketta rahoittivat marttajär-jestö ja Alli Paasikiven säätiö.

Vuonna 2005 pidettiin yhteensä 178 luentotuntia. Luennoille osal-listui yli 1 300 henkilöä, joista kou-lulaisia ja opiskelijoita oli vajaa 800, nuoria perheitä noin 360 ja työttömiä noin 170. Joukossa oli myös eläkeläisiä, yksinhuoltajia, mielenterveys- ja päihdekuntou-tujia, vankilassa olevia, näkövam-maisia ja maahanmuuttajia. Ta-lousneuvontapainotteisia ruoka-kursseja pidettiin 142 kpl ja niihin osallistui yhteensä noin 1 160 henkilöä. Valtaosa kursseista pidet-tiin nuorille, nuorille perheille ja työttömille. Myös mielenterveys- ja päihdekuntoutujille järjestettiin kursseja. Pirkanmaalla annettiin myös henkilökohtaista talousneu-vontaa 22 käyntiasiakkaalle.

VERKKOVIESTINNÄN KE-HITTÄMINEN Marttojen uudis-tetut julkiset internet-sivut avattiin 10.1.2005. Kotisivut uudistettiin si-sällöltään, ulkoasultaan, rakenteel-taan ja tekniseltä toteutustaval-taan. Uusi julkaisujärjestelmä tekee mahdolliseksi hajautetun päivityk-sen, joten päivitysvastuuta on useilla toimihenkilöillä, kokonais-vastuu on pääkäyttäjällä.

Marttapiiriliitoista uudistetuille sivuille tuli tässä vaiheessa mu-kaan 14. Niillä kaikilla on yhteisten sivujen alla omat kotisivut. Piirili-i-tot päivittivät kotisivunsa itse.

Uutena keskustelupalstana avattiin Ruokanurkka, josta saa no-peasti apua ruokiin liittyvissä kysy-

mysissä. Elokuussa valmistui Ruo-kaohjeita-tietokanta, josta löytyy yli 300 ruokaohjetta. Jäsenille avat-tiin syksyllä jäsen sivut, joille pää-see kirjautumaan jäsennumerolla.

Verkkoviestinnän kehittämistyö-tä jatketaan. Myös Säkenet-hank-keen tarpeet vaikuttavat verkko-viestinnän kokonaisratkaisuja ja teknistä pohjaa suunniteltaessa.

VOI HYVIN, AIKUINEN

NAINEN Vuonna 2005 aloitettiin kolmivuotinen hanke, jonka ta-voitteena on saada aikuiset naiset huolehtimaan hyvinvoinnistaan. Hankkeeseen valmistettiin kolmen julisteen sarja, Method Martta -ryhtiohjelma, opintoaineisto, kir-janmerkkejä ja tarroja. Hankkeessa edistetään aikuisten naisten ter-veyttä ehkäisemällä tyypin 2 dia-betesta ja sydäntauteja sekä huo-lehtimalla selän ja mielen hyvin-voinnista sekä rentoutumalla ja nukkumalla riittävästi.

Etelä-Karjalan Marttapiiriliitossa pidettiin pilottikursseina kolme marttailtaa ja kolme Hyvän olon ruokakurssia. Lappeenrannassa to-teutettiin pilottina naisten hyvin-vointipäivä yhteistyössä Etelä-Karja-lan Maa- ja kotitalousnaisten ja pai-kallisten yhdistysten ja yrittäjien kanssa.

Järjestötoiminta

AKTIIVINEN KANSALAISSUUS JA KANSALAISTOIMINTA on nostettu suomalaisessa yhteiskunnassa entistä tärkeämpään asemaan. Toimiminen kansalaisjärjestössä tarjoaa kaikille tietoja ja taitoja sekä mahdollisuuksia yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Marttajärjestön tavoitteena on edistää myös naisten välisten vuorovaikutusverkostojen muodostumista ja entistä tasa-arvoisemman yhteiskunnan kehittymistä. Marttaliitto tukee jäsenistönsä elinikäistä oppimista sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen vahvistumista ja aktiivista vaikuttamista oman lähiympäristönsä asioihin.

Järjestötoiminnassa keskityttiin edelleenkin järjestön perusrakenteiden vahvistamiseen. Tavoitteena oli, että yhdistysten toiminnan kehittämisellä ja monipuolisella toiminnalla taataan jäsenistön tyytyväisyys ja tavoitetaan uusia jäseniä. Piiriliittojen järjestämissä järjestötoiminnan

Uusia marttayhdistyksiä perustettiin vuoden aikana 14.

koulutustilaisuuksissa syvennettiin luottamus- ja toimihenkilöiden sitoutumista marttajärjestön arvoihin ja toimintaan. Samalla edistettiin heidän valmiuksiensa lisääntymistä järjestötoiminnassa ja muissa luottamustehtävissä. Uusien hallitusten jäsenten koulutusta jatkettiin. Lisäksi laadittiin liittotasolle uusien hallituksen jäsenten perehdyttämisohjelma, jota voidaan käyttää soveltaen myös piiriliittojen tarpeisiin.

Yhdistysten toiminnan tukeminen

on monissa piiriliitoissa vaikuttanut niin, että jäsenmäärän lasku on pysähtynyt. Uusia marttayhdistyksiä perustettiin vuoden aikana 14.

Järjestön keskitetyn jäsenluettelon kehittämistä jatkettiin vuoden aikana. Ensimmäistä kertaa marttajärjestön historiassa lähetettiin Emäntälehdessä näytenumero kaikille jäsenille tammikuussa 2005.

Opintokerho- ja taitoavaintoiminta

Opintokerhotoiminta ja taitoavain-suoritukset ovat osa marttojen elinikäistä oppimista. Ne lisäävät marttojen järjestötuntemusta, sitouttavat järjestöön sekä tarjoavat mielekästä toimintaa marttaryhmillä. Marttojen I-, II- ja III-taitoavainten uudistetut opintokokonaisuudet otettiin käyttöön syksyllä 2005. Taitomerkkikoulutus siirrettiin toteutettavaksi vuonna 2007, jolloin myös harrastusmerkki ja erikoisavain on uudistettu.

Syreeni

Marttojen perinnetietokeskus Syreeni

VUOSI 2005 OLI MARTTOJEN PERINNETIETOKESKUKSEN neljäs toimintavuosi. Vuosittain vaihtuvan näyttelyn teemana oli meille jokaiselle elintärkeä ilma – sisällä ja ulkona. Ilmasta iloa -näyttelytaulujen avulla yleisölle kerrottiin ilmastomuutokseen vaikuttavista tekijöistä sekä niistä keinoista, joilla me kuluttajina voimme vaikuttaa kasvihuoneilmiöön. Sisäilman laadun merkitys tuotiin esille ilmaa puhdistavia huonekasveja esittelevillä tauluilla. Samanniminen aiheesta tehty kirjanen oli myynnissä Syreenissä.

Piiriliitoista esittelyvuorossa oli Keski-Suomen Marttojen toiminta, josta esille oli nostettu erityisesti heidän nuorisotoimintansa. Alma Forsténin flyygelin ympärillä olleessa kulttuuri-nurkassa oli esillä Sirkku Mikkosen Mikkeli-aiheisia akvarelleja ja guasseja. Kesän aikana valmistui myös Otavan Opiston valmistama tallukan- ja makkaran-tekoa esittelevä multimedia.

Joulunäyttely avattiin 5.11., jolloin esiteltiin marttatuovassa ja neuvon olohuonenukkauksessa jo perinteeksi muodostuneella tavalla 1950-luvun joulua.

NÄYTTELYTOIMINTAA ELÄVÖITTI-vät kesällä ja joulukaudella työnäytökset, joissa oli mukana omien työntekijöiden ja harjoittelijoiden ohella eteläsavolaisia ja keskisuomalaisia marttoja. Näistä jälkimmäisillä oli mukanaan esiintymässä lapsia. Työnäytöksissä aikuiset esittivät vanhoja työtapoja, mm. lampaan keritsemistä, rex-kakun valmistamista, neulakintaan neulaamista ja himmelin tekemistä sekä lapset mm. serviettien taittelua ja taika-taikinan muovailua. Työnäytöksiä järjestettiin 9, katsojia oli keskimäärin 230 henkeä. Kenkäveron tapah-tuma-päivinä esiteltiin päivän teemaa mm. tekemällä himmeliä ja pidettiin mm. pyhäkoulua lapsille.

Vuoden 2005 aikana Syreenissä

oli 20 600 kävijää. Opastettavia ryhmiä oli 37, joissa mukana oli noin 700 henkeä. Opastuksista kolme ryhmää pidettiin ruotsin kielellä NKF:n kesäkonferenssin yhteydessä. Wanhan ajan marttailtoja pidettiin teemalla perinteen keräys neljästi, osallistujia oli yhteensä 69 henkeä.

Perinne talteen -hankkeessa kouluttauduttiin Karjalan Liiton ja Kalevalaisten Naisten kanssa perinteen keräämiseen. Yhteisiä kursseja järjestettiin OK-opintokeskuksen organisoimana keväällä Helsingissä, Tampereella, Joensuussa ja Oulussa. Marttojen toimesta pidettiin lisäksi kahdeksan arkistointikurssia piiriliitoissa eri puolilla maata. Yhteensä arkistointiin koulutettiin 145 marttaa ja perinteen keräämiseen 35 marttaa lähes yhtä monesta yhdistyksestä. Emäntälehdessä ja marttojen kotisivulla ollut kuukauden perinne-kysymys -sarja tuotti vuoden 2005 aikana 48 vastausta.

Pohjoismainen

ja muu kansainvälinen toiminta

NORDENS KVINNOFÖRBUND NKF - POHJOISMAIDEN NAISLIITTO

Vuonna 1919 perustettu NKF on Pohjoismaiden vanhimpia yhteistyöjärjestöjä. Sen jäseniä ovat: Aktive Kvinder i Danmark (Tanska), Norges Kvinne- og Familieforbund (Norja), Kvenfélagasamband Islands (Islanti), Riksförbundet Hem och Samhälle (Ruotsi), Finlands svenska Marthaförbund rf (Suomi) ja Marttaliitto ry (Suomi).

NKF:n tärkein vuosittainen toimintamuoto on pohjoismainen kesäkurssi. Vuonna 2005 kesäkurssi pidettiin 16.–19.6. Mikkelissä teemalla Finn njutning i närheten – Nautintoja läheltä. Etelä-Savon marttapiiriliitto järjesti 100 osanotajalle paljon positiivista palautetta saaneen kurssiohjelman, jossa tutustuttiin monipuolisesti alueen naisyrittäjien toimintaan sekä marttojen omaan puutarha-, sieni- ja luonnontuoteneuvontaan.

Kesäkurssin yhteydessä pidettiin myös NKF:n johtokunnan kokous. Marttaliiton puheenjohtaja Merja

Siltanen toimii NKF:n puheenjohtajana kaudella 2004–2006.

Vuosittain jäsenjärjestöjen lehdis-sä julkaistavan Pohjoismaisen kirjeen kirjoitti Norjan lapsi- ja perheministeri Laila Dävoy. Kirje käsitte-li vanhempien oikeuksia ja vastuita lainsäätäjän näkökulmasta. Kirje julkaistiin Emäntälehdessä numerossa 3/2005.

THE ASSOCIATED COUNTRY WOMEN OF THE WORLD ACWW – MAAILMAN MAASEUTUNAISTEN LIITTO

ACWW:n tavoitteena on rauhan ja kehityksen edistäminen tukemalla ystävyyttä ja yhteistyötä sekä parantamalla ihmisten elämänlaatua. ACWW toimii köyhyyden lievittämiseksi, terveyden edistämiseksi ja koulutuksen kehittämiseksi kautta maailman. Marttayhdistykset keräsivät Ystävyyden kolikkoja ACWW:n työn tukemiseksi syyskokouksissaan.

Marttaliiton puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja osallistuivat ACWW:n Euroopan alueen ko-

koukseen 17.–22.5. Reykjavikissa, Islannissa.

ACWW:n 25. maailmankonferenssi järjestetään kesäkuussa 2007 Turussa teemalla Winning the Way for Women. Konferenssia emännöivät Maa- ja kotitalousnaisten Keskus, Finlands svenska Marthaförbund ja Marttaliitto. Maailmankonferenssia varten perustettu työvaliokunta kokoontui kuukausittain. Työvaliokunnassa Marttaliittoa edusti toiminnanjohtaja. Käytännön konferenssijärjestelyjä ja yhteistyötä ACWW:n Lontoon toimiston kanssa hoiti restonomi, kauppatyö Johanna Packalen, jonka työpiste oli Marttaliiton toimistossa. ACWW:n Executive Committeeen sihteeri Margaret Cadzow kävi syyskuussa Suomessa tutustumassa kokouksen järjestelyihin. Konferenssivalmistelut etenevät tiiviissä yhteistyössä ACWW:n Triennial Conference Committeeen ja Turku Convention Bureauun kanssa.

Tiedotustoiminta

TIEDOTUSTOIMINNAN PÄÄTAVOITTEeksi oli asetettu marttajärjestön toiminnan tunnetuksi tekeminen. Tätä tavoitetta toteutettiin ulkoisessa viestinnässä yhteistyöllä tiedotusvälineitten kanssa, tiedotteilla, marttojen kotisivujen kehittämisellä ja Emäntälehdessä. Emäntälehden ja kotisivujen kehittäminen oli tärkeää järjestön sisäisessä viestinnässä.

Marttajärjestön kotitalousneuvonnan eri alueet ja yhdistystoiminta kiinnostavat tiedotusvälineitä. Lehtiartikkeleihin sekä tv- ja radio-ohjelmiin haastateltiin vuoden mittaan paljon Marttaliiton luottamus- ja toimihenkilöitä. Lisäksi toimihenkilöiltä pyydettiin asiantuntijoina taustatietoja moniin artikkeleihin. Erityisesti kodinhoitoon liittyvät kysymykset kiinnostivat tiedotusvälineitä toimintavuonna. Vaikka yleinen innostus ruoka-aiheisiin näytti laantuvan, syksyn sieniaiheet säilyivät keustosuosikkeina.

Keskustelupalstat ovat Marttaliiton kotisivujen suosituin alue.

Valtakunnalliseen jakeluun lähetettiin tiedotteet: Uudistuneet martat arjen murroksessa (vuosikokous), Marttojen perinnetietokeskus Syreenin kesässä Ilmasta iloa, Pohjoismaiden Naisliitto kokoontuu Mikkelissä – Löydä nautintoja läheltä, Marttojen valtakunnallinen sienipäivä 27.8.2005, Maa- ja kotitalousnaiset ja Martat kutsuvat Hyvän olon startti -tapahtumiin sekä Taidoilla iloa arkeen (syyskokous ja hallituksen jäsenet).

Jokaiselle marttayhdistykselle ja -kerholle lähetettiin tiedotuskirjeet

syksyllä ja keväällä 1 500 kappaleen postituksella. Marttapiiriliittoihin on pidetty yhteyttä kirjeitse, sähköpostitse, puhelimitse, yhteisillä koulutuspäivillä ja vierailuilla. Marttaliiton viestintäpäällikkö kiersi piiriliitoissa tutustumassa niiden tiedotukseen ja neuvomassa viestintään liittyvissä asioissa sekä tekemässä haastatteluita Emäntälehteä varten.

Järjestön uuden teemakauden ja sen avajaisten sekä marttajärjestön graafisen ohjeiston valmistelutyötä tehtiin.

MARTTOJEN KOTISIVUT Verkkoviestintä on kasvava viestinnän alue ja marttojen kotisivujen kävijämäärät ovat nousseet vuosi vuodelta. Verkkoviestinnän pitäminen ajan tasalla sekä sisällöllisesti että teknisesti on iso ja jatkuva tehtävä, johon on taruttu Verkkoviestinnän kehittämisen -hankkeen avulla.

Marttojen uudistetut julkiset internet-sivut julkaistiin tammikuus-

sa. Vuonna 2005 sivuilla vieraili ennätyselliset 652 302 kävijää.

Jatkuvasti päivitettävillä kotisivuilla annettiin ajankohtaista tietoa ruoasta ja ravitsemuksesta, puutarhanhoidosta, ympäristökysymyksistä, kodinhoidosta sekä kodin taloudesta. Uudesta Ruokaohjeita-tietokannasta tuli heti suosittu, samoin joulun alla joulusivuista. Marttojen kotisivut toimivat järjestön tiedotuskanavana. Sivuilta löytyy myös palautelomakkeita, joiden avulla sivujen käyttäjät voivat antaa palautetta. Sitä saatiinkin runsaasti.

Lähes kaikki marttapiiriliitot (14/16) tulivat mukaan marttojen yhteisille internet-sivuille ja kahden muun piiriliiton kotisivuille ohjattiin marttojen kotisivuilta. Marttapiiriliittojen kotisivuilta löytyvät perustiedot: yhteystiedot, ajankohtaiset asiat, toimintakalenteri ja jäsen-tiedotteet. Piiriliitot pystyivät muokkaamaan kotisivujaan omien tarpeittensa mukaan ja joillekin pii-

riliitoille on mahdollista antaa palautetta palautelomakkeella.

Jäsensivut avattiin syksyllä. Sivuilta löytyy tietoa järjestötoimintaan liittyvistä asioista.

Keskustelupalstat ovat kotisivujen suosituin alue. Keskustelupalstoja on kolme: Keskustelunurkka, Sieninurkka ja uusi Ruokanurkka. Keskusteluiden aiheina olivat marttajärjestön kotitalousneuvonastakin löytyvät eri teemat sekä ihmisen elämään ja ihmissuhteisiin liittyvät asiat.

Koulutuspäivät

Puheenjohtajien, toiminnanjohtajien sekä Marttaliiton hallituksen neuvottelupäivät 16.–17.1.

Vuosittaisen Marttaliiton hallituksen, piiriliittojen puheenjohtajien ja toiminnanjohtajien neuvottelupäivien ensimmäinen päivä oltiin MELA:n vieraana Espoon Tapiolassa. Aluksi käsiteltiin Emäntälehdien lukijatutkimuksen tuloksia, jotka antoivat eväitä lehden jäsenlehdeksi kehittämiseksi. Pirkanmaan Marttojen puheenjohtaja kosketteli valmistellussa puheenvuorossaan piiriliiton puheenjohtajan roolia, jonka pohjalta keskusteltiin muun muassa toiminnanjohtajan ja puheenjohtajan työnjaosta. Lisäksi käsiteltiin sääntöuudistuksen sen hetkistä tilannetta ja kerrattiin aikataulua. Lopuksi käytiin läpi tasa-arvo-asioiden esillä oloa Marttaliiton aikaisemmassa toiminnassa ja ideoitii Tasa-arvo tavaksi -teeman sisältöä.

Lauantaina Marttatalolla esiteltiin ja keskusteltiin valtionavun jakokriteereistä jatkotyöskentelyä varten. Lisäksi esiteltiin palkkatyöryhmän suositukset ja keskusteltiin mahdollisista muutoksista esitelyihin teksteihin. Todettiin, että sen jälkeen ne menevät Marttaliiton hallituksen hyväksyttäväksi. Tarkoitus oli, että suositukset toimitetaan piiriliittoihin ohjaamaan toimihenkilöiden palkkaukseen liittyvää toimenpanoa.

Arki-hankkeen koulutuspäivä 18.1.

Arki-hankkeen koulutuspäivän tavoitteena oli lisätä neuvojien tietämystä päihdeongelmallisista ja päihdeongelmaperheistä ja samalla tukea neuvojien työssäjaksamista. Päivän teemana oli päihdeperheiden lasten tukeminen. Kouluttajana toimi TT, LK Kati-Pupita Mattila. Koulutukseen osallistui 23 henkilöä. Koulutus pidettiin Marttatalolla Helsingissä.

Ajankohtaista allergioista - koulutus 25.–26.1.

Kaksipäiväisillä allergiakoulutuspäivillä professori Matti Hannuksela kertoi allergioiden synnystä, toteutamisesta ja hoidosta. Ravitsemusterapeutti Helena Voutilainen luennoi allergioiden ruokavalioiden ja tiedottaja Maija Kallio kananmunan käytöstä allergiaruokavaliossa. Käytännön ruoanvalmistusta ja tuotteisiin tutustumista ohjasi kotitalousopettaja, sairaanhoitaja Marjaana Tirronen. Koulutuspäiville osallistui 27 neuvojaa.

Arki-hankkeen pilottien suunnittelu- ja arviointipäivä 17.2. ja 7.12.

Arki-hankkeen pilottien suunnittelupäivän vetivät Teija Jerkku Marttaliitosta ja Ari Inkinen Sininauhaliitosta. Päivän aikana pilotti-piiriliitot ja Sininauhaliiton jäsenjärjestöjen edustajat suunnittelivat miten päih-

deperheille ja heidän lapsilleen järjestetään kotitalouskursseja ja miten vapaaehtoisimarttojen koulutus toteutetaan. Osallistujia oli yhteensä 10 henkilöä. 7.12. pidettiin arkipilottien arviointikokous.

Kodin hoidon koulutuspäivä 16.3.

Kodin hoidon koulutuspäivän teemana olivat kodin lattioiden ja keittiökalusteiden pintamateriaalit ja niiden hoito. Kouluttajana toimi asiakastuen päällikkö Rainer Laiho KiiltoClean Oy:stä. Päivän aikana vaihdettiin myös ideoita neuvonnan toteuttamiseen. Koulutuspäivän lopuksi Anneli Simonen Kymenlaakson Marttapiiriliitosta johdatteli neuvotat neula-huovutuksen saloihin. Koulutukseen osallistui 21 henkilöä.

Kotitalousneuvontaa maahanmuuttajille - koulutuspäivät 17.–18.3.

Koulutuspäivät oli tarkoitettu Raha-automaattiyhdistyksen tukemassa maahanmuuttajahankkeessa työskenteleville järjestön toimihenkilöille. Koulutuspäivien tavoite oli tuoda esiin ajankohtaisia näkökulmia kotouttamistyöhön ja muuhun maahanmuuttajien kanssa tehtävään työhön. Jälkimmäinen koulutuspäivä keskittyi omien ennakoluulojen kohtaamiseen Työväen Siivestysliiton kouluttajan Päivi Vartiainen-Oran johdolla. Päivään osallistui myös 5 maahanmuuttajatyöstä kiinnostunutta marttaa.

Toimihenkilöpäivät 25.–26.5.

Marttaliiton järjestämät uuteen teemakauteen liittyvät toimihenkilöpäivät pidettiin K-instituutissa Espoossa. Ensimmäisenä päivänä keskityttiin pohti-

maan omaa työtä jaksamisen näkökulmasta ja tutustuttiin Kiireenkesyttämisen menetelmään, harrastettiin liikuntaa ja yhdessä oloa. Lisäksi kuultiin K-kaupan kuulumisia. Seuraavana päivänä käytiin läpi uuden Tasa-arvo tavaksi -teeman ympärille tehtyä toimintasuunnitelmaa. Päivän keskeinen aihe oli arviointi, jota pohdittiin sisältöalueittain. Marttajärjestön toimihenkilöt ry:n puheenjohtaja kävi läpi keskeisiä toimihenkilöiden kannalta esille tulleita asioita. Toimihenkilöpäiviin osallistui 54 toimihenkilöä 16 piiriliitosta ja Marttaliiton toimihenkilöt.

Syreeniseminaari 16.8.

Seminaarin teemana oli perinteen keräys. Ohjelmassa oli Merja Siltasen tervetulotoivotus, Pirkko Ruuskanen-Parrukosken katsaus Martat tänään, Maija Riihijärvi-Samuelin esitelmä Tallennan marttamuistojani – mitä, miten ja miksi minä sen teen? Kirsi Vesterbackan kannustuspuheenvuoro Marttojen perinne talteen sekä tutustuminen Marttojen perinnetietokeskus Syreeniin.

Seminaariin osallistui 28 järjestön entistä työntekijää ja eläkeläistä.

Toiminnanjohtajien neuvottelupäivä 15.9.

Toiminnanjohtajien syksyn neuvottelupäivillä vierailtiin Cloetta-Fazerilla, jonka edustajat kertoivat toimialaan liittyviä uusista innovaatioista ja suklaasta. Liikkeenjohdon konsultti Anneli Valpola toi esille henkilöstöjohtamisen perusasioita ja ohjasi käyttämään kehityskeskusteluja yhtenä johtamisen menetelmänä. Lisäksi Marttaliiton taloustoimisto oli valmistellut puheenvuoron uudesta tilikartasta ja uudistuneen toimintasuunnitelman mukaisesta budjetista. Tilaisuuteen osallistui 16 marttapiiriliiton toiminnanjohtajat ja 13 toimihenkilöä Marttaliiton toimistosta.

Marttapiiriliittojen hallitusten uusien jäsenten koulutuspäivät 17.–18.9.

Jokaisesta marttapiiriliitosta kutsuttiin kaksi hallituksen uutta jäsentä yhteiseen koulutukseen Marttataloon. Siihen osallistui yhteensä 27 hallitusmarttaa 15 eri piiriliitosta. Päivien aikana käsiteltiin marttojen arvoja ja historiaa, nykyistä toimintaa, tulevaisuuden haasteita sekä piiriliittojen hallitusten jäsenten roolia ja tehtäviä. Kouluttajina toimivat Pirkko Ruuskanen-Parrukoski, Asta Kuosmanen ja Hannele Laurila.

Kodin talouden koulutuspäivä 4.10.

Kodin talouden koulutuspäivänä keskityttiin nuorten kulutuskäyttäytymiseen. Toimitusjohtaja Antti Kasanen Nuorisotutkimustoimistosta kertoi nuorten

arvoista ja asenteista tutkimusten valossa. Ma. professori Terhi-Anna Wilska Turun kauppakorkeakoulusta valotti nuorten tuloja ja kulutusmenoja. Iltapäivä kului kokemusten vaihtamisella neuvonien kesken. Koulutuspäivään osallistui 17 henkilöä.

Puutarhaneuvojien kaislanpunonnan koulutus 13.–14.10.

Marttapiiriliittojen neuvonille järjestettiin yhteistyössä Hyötykasvivyhdistyksen kanssa kaislanpunontakoulutus, jonka tavoitteena oli yhden illan kurssilla toteutettavien kaislatöiden hallinta. Koulutukseen osallistui 9 henkilöä.

Voi hyvin, aikuinen nainen -koulutus 22.–23.11.

Koulutuspäivien aikana terveyspalvelupäällikkö Ulla-Riitta Penttilä Sydänliitosta kertoi naisen sydämen terveydestä, projekti-johtaja Tarja Heiskanen ja viestintäjohtaja Kristina Salonen Suomen Mielenterveysseurasta luennoivat mielen hyvinvoinnista. Selkäliitosta THM, fysioterapeutti Jari Kannisto kertoi tuki- ja liikuntaelinten hyvinvoinnista ja selkäneuvoja Kirsi Töyrylä-Aapio opasti Method Martta -ryhtiohjelman. Toiminnanjohtaja Tuija Valjakka ja erikoisneuvoja Tuija Kokkonen kertoivat Voi hyvin, aikuinen nainen -hankkeen pilottikokemuksista. Koulutuspäivillä tutustuttiin myös vesiliikuntaan ja kuntonyrkkeilyyn. Koulutukseen osallistui 25 neuvonjohtajaa.

Talous

MARTTALIITON TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2005 osoitti 739 133,50 euroa ylijäämää, johtuen omakatteisten rahastojen purkamisesta. Taseen loppusumma oli 37 159 465,86 euroa. Varsinaisen toiminnan kokonaiskuluista, jotka olivat 778 809,33 euroa, neljän tulosalueen kulut olivat 503 264,16 euroa. Kotitalousneuvontaan saatiin yleisavustuksena valtionapua 219 000 euroa.

Marttaliiton palveluksessa oli keskimäärin 43 henkilöä, 24 varsinaisen toiminnan ja 19 liiketoiminnan tehtävissä. Tilikaudet palkat ja palkkiot olivat 1 140 275,23 euroa ja henkilöstösivukulut 254 882,79 euroa.

**VARSINAINEN TOIMINTA JA HANKE-
AVUSTUKSET** Marttaliitto sai opetusministeriöltä valtionavustusta järjestön kotitalousneuvontaan. Opetusministeriö myönsi kotitalousneuvontaan valtionapua 921 100 euroa, josta Marttaliitolle oli myönnetty

Tuotemyynnin kestosuosikkina pysyi Penninve- nyttäjän keitto- kirja.

219 000 euroa ja marttapiiriliitoille jaettiin 702 100 euroa. Valtionapu on oleellisen tärkeä toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen kannalta erityisesti piiriliittojen osalta. Valtionavun korottamisen puolesta tehtiin työtä viranomaisten ja poliittisten päättäjien keskuudessa, koska avun määrä on pysynyt useita vuosia lähes samansuuruisena kustannustason kasvusta huolimatta.

Vuosi 2005 oli viimeinen vuosi

hankkeessa, jossa Marttaliitto kustansi piiriliittoihin leasingsopimuksella atk-laitteita.

Apurahoina saatiin yhteensä 651 000 euroa mm. seuraavilta yhteisöiltä: Karjalan Kulttuurirahasto Säätiö, Kesko, opetusministeriö, Alli Paasikiven säätiö, Eduard Polónin säätiö, Raha-automaattiyhdistys, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ja ulkoasiainministeriö.

Opetusministeriön neuvontajärjestöille myöntämällä hankeavustuksella Marttaliitto kehitti kotitalousneuvontamenetelmiä tietoverkossa.

VARAINHANKINTA Jäsenmaksut marttapiiriliitoilta olivat 2 euroa/jäsen.

Kertomusvuonna alettiin varautua vuonna 2007 toteutettavaksi suunnitellun sääntöuudistuksen aiheuttamiin muutoksiin jäsenmaksujen perinnässä. Konkreettisesti muutos

edellyttää aikaisempaa huolellisempaa kassavirtojen suunnittelua.

Varainhankinnan tuotot ja kulut sisältävät Marttajärjestön toimihenkilöiden lisäeläke-rahastosta Eduard Polónin rahastoon siirretyn avustuksen 530 000 euroa.

Arvonlisäveron alainen tuotemyynti oli yhteensä 179 000 euroa. Tuotemyynnin kestoosuusosittain pyysi edelleen Penninvenyttäjän keitokirja. Tuoteraati kehittää tuotemyyntiä ottaen huomioon järjestöllisen, taloudellisen ja asiakkaan näkökulman. Tuotevalikoima on sekä laajentunut että uudistunut ja pyrkimyksenä on ollut yhtenäistää valikoimaa.

KIINTEISTÖ- JA HOTELLITOIMINTA

Marttatalon A-portaassa toimivat Marttaliiton ja Emäntälehdän toimistot sekä Marttaravintola, B-portaassa Marttahotelli. Katutason myymälätilat ja A-portaan 3. ker-

roksen toimisto on vuokrattu ulkopuolisille. Kiinteistön tuotot 173 000 euroa ylittivät budjetin 5 %:lla. Vastaavasti hoitokulut ylittivät budjetin mm. vesivahingon vuoksi. Marttatalon sisäpihan ikkunaremontti toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Marttatalo on valmistunut v. 1958 ja kiinteistön pitkäntähtäimen suunnitelman mukaisesti peruskorjaus on suunniteltu tehtäväksi vuosina 2008–2010. Peruskorjaustyöryhmä aloitti toimintansa vuonna 2005.

Marttahotellissa on 44 huonetta ja 66 vuodepaikkaa. Vuonna 2005 sekä hotellin ja ravintolan liikevaihto 1 212 865 euroa että tilikauden tulos 124 040 euroa ylittivät budjetin.

Entiseen tapaan hotellille on kirjattu oma osuus lämmöstä ja vedestä.

Kiinteistön A-portaan toimistohuoneiden ikkunanvaihtoremontin vuoksi kaksi hotellihuonetta oli kesällä pois käytöstä. Neljännen ker-

roksen sisustus uudistettiin eli uusittiin verhot, tekstiilit, sängyt, työpöydät ja tuolit. Budjetoitu tulos ylitettiin ja henkilökunnalle jaettiin suunniteltu kannustava palkkaus. Hotellille kirjattiin elinkeinoverolain mukaiset poistot.

Hyvä palvelu, siisteys ja keskeinen sijainti ovat pienen yksilöllisen hotellin valttikortit, joilla asiakkaan luottamus saadaan pidettyä. Huonemäärien kasvaessa ja hintakilpailun entisestään kiristyessä on elinehtona onnistua pitämään kiinnimista kanta-asiakkaista. Henkilökunnan ammattitaito ja sitoutuminen työhönsä edesauttaa kilpailussa pärjäämisessä.

LISÄELÄKKEET Marttajärjestön toimihenkilöiden lisäeläkesäännön piiriin kuului vuoden lopussa yhteensä 37 järjestön palveluksessa olevaa toimihenkilöä. Lisäeläkkeitä maksettiin keskimäärin 16 henkilölle.

RAHASTOT Marttaliitolla on omakatteisena rahastona Eduard Polónin rahasto ja sidottuina rahastoina Maria Pusan rahasto, Marttajärjestön toimihenkilöiden lisäeläkerahasto ja Lea Aallon rahasto. Eduard Polónin rahaston avustusta käytettiin järjestöhankkeeseen 41 200 euroa, Emäntälehdien markkinointiin 24 700 euroa ja piiriliittojen toimitilojen hankintoihin ja kunnostuksiin 1 200 000 euroa.

Omakatteisista rahastoista purettiin Marttajärjestön toimihenkilöiden opintorahasto, Irja Vidingin rahasto ja 100-vuotisjuhlarahasto v. 2005 alusta muuttuneen lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Pääomat on siirretty Marttaliiton toimintapääomaan. Rahastojen tuotot ja kulut on kirjattu luonteensa mukaiseen tuloslaskelmaeraan.

SIIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos 2 145 000 euroa toteutui lähes edellisen vuoden tasoisena johtuen osake- ja arvopaperimarkkinoiden myönteisestä kurssikehityksestä. Myös omakatteisten rahastojen purkaminen lisäsi liiton sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulosta verrattuna budjettiin, koska budjetoinnissa ei rahastojen purkua ollut huomioitu. Mikäli arvopaperimarkkinoilla tapahtuu yleisesti käänne huonompaan tai epävakaisempaan suuntaan, se vaikuttaa sijoitusvarallisuuden myönteiseen kehitykseen tulevaisuudessa.

Yleishyödyllisten yhteisöjen vero-kohtelu on selvityksen alla.

JÄSENLUETTELO

Marttojen valtakunnallisen jäsenluettelon tietoja täydennettiin. Tavoitteena oli saada jäsenistön nimi- ja osoitetiedot sekä yhdistysten tiedot kuntoon siten, että luettelo on toimiva vuonna 2007 toteutettavaa sääntöuudistusta varten. Yli 48 000 jäsenen jäsenluettelon ja lähes 20 000 Emäntälehdien tilaajan tilaajarekisterin yhteensovittaminen uuden järjestelmän kanssa on aiheuttanut huomattavasti ennakoitua enemmän työtä. Toimiva jäsenluettelo edellyttää jatkuvaa kanssakäymistä yhdistysten kanssa ja toiminnan hyvää ohjeistamista. Marttaliitto on vastannut yhdistetyn rekisterin ylläpidosta ja kokonaiskustannuksista. Jäsenluettelon toimittaja on Yap Oy.

MarttaHotellissa yövyt mukavasti ja rauhallisesti keskellä Helsinkiä, lähellä nähtävyyksiä ja suuria tavarataloja sekä oopperaa ja teattereita. Sisäpihalla on parkkipaikkoja autoileville asiakkaille.

Viihtyisissä huoneissa on kaikki mukavuudet. Puolet huoneista on savuttomia.

MARTTARAVINTOLA

Tule tutustumaan raikkaaseen ympäristöömme ja ihailemaan näköalaa Helsingin kattojen yli.

Perinteikäs Marttaravintola tarjoaa suomalaista kotiruokaa valoisassa, savuttomassa ympäristössä. Kesäisin ruoan voi nauttia myös uusitulla, katetulla kattoterassilla. Vuokraamme tiloja kokouksiin ja yksityisjuhliin.

YHTEYSTIEDOT

Uudenmaankatu 24
FIN-00120 Helsinki
Finland
Tel. +358 9 618 7400
Fax +358 9 618 7401
Info@marttahotelli.fi
www.marttahotelli.fi

Martta Hotelli

*Palveluhenkinen ja kielitaitoinen henkilökuntamme
toivottaa Sinut tervetulleeksi pieneen, persoonalliseen
ja kodikkaaseen MarttaHotelliin.*

MARTTALIITON VUOSIKOKOUS 22.4.2006 HYVÄKSYI TILINPÄÄTÖKSEN VUODELTA 2005.
OHEISENA VAHVISTETUN TILINPÄÄTÖKSEN TULOSLASKELMA JA TASE.

TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2005	1.1. - 31.12.2004
Varsinainen toiminta		
Tuotot	651 004,17	707 724,38
Saadut avustukset	651 058,68	574 726,43
Kulut		
Henkilöstökulut	858 637,59	820 128,68
Poistot	22 557,50	22 445,77
Muut kulut	1 339 915,00	1 253 260,69
Siirretty toiminnanaloille	-69 240,00	-69 089,00
Kulujäämä	-849 807,24	-744 295,33
Varainhankinta		
Tuotot	635 327,95	396 411,88
Kulut	692 319,71	477 401,62
	-56 991,76	-80 989,74
Tuotemyynti		
Tuotot	179 057,87	149 833,83
Kulut	151 247,45	136 461,90
	27 810,42	13 371,93
Hotellitoiminta		
Tuotot	1 212 865,37	1 033 425,22
Kulut	1 088 825,11	965 925,48
	124 040,26	67 499,74
Kiinteistötoiminta		
Tuotot	173 457,54	147 090,11
Kulut	164 743,83	138 003,69
	8 713,71	9 086,42
Syreeni puoti		
Tuotot	21 062,79	16 968,62
Kulut	22 750,09	20 834,34
	-1 687,30	-3 865,72
Varainhankinnan tuottojäämä	101 885,33	5 102,63
Kulujäämä	-747 921,91	-739 192,70
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	2 216 835,73	2 444 344,57
Kulut	71 858,49	110 488,14
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuottojäämä	2 144 977,24	2 333 856,43
Tuottojäämä	1 397 055,33	1 594 663,73
Yleisavustukset	219 000,00	219 000,00
Tilikauden tulos	1 616 055,33	1 813 663,73
Tilinpäätössiirrot		
Pakollisten varausten muutos	3 526,00	446 142,00
Rahastosiirrot	-880 447,83	-2 104 256,09
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ	739 133,50	155 549,64

TASE**VASTAAVAA**

31.12.2005

31.12.2004

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

36 537,63

43 040,48

Aineelliset hyödykkeet

460 404,35

433 745,32

Sijoitukset

15 401 719,13

110 816,83

15 898 661,11

587 602,63

OMAKATTEISTEN RAHASTOJEN VARAT

Sijoitukset

9 164 190,35

13 216 721,96

Saamiset

5 151 766,49

65 891,91

Rahoitusarvopaperit

1 032 013,89

954 406,24

Rahat ja pankkisaamiset

943 115,85

694 163,86

16 291 086,58

14 931 183,97

MUIDEN SIDOTTUJEN RAHASTOJEN VARAT

Aineettomat hyödykkeet

841,80

0,00

Aineelliset hyödykkeet

8 921,79

11 895,72

Sijoitukset

697 585,57

935 828,27

Saamiset

305 171,99

7 847,77

Rahat ja pankkisaamiset

827 968,95

1 372 925,46

1 840 490,10

2 328 497,22

MUIDEN RAHASTOJEN VARAT

Sijoitukset

0,00

14 100 624,76

Saamiset

0,00

77 420,57

Rahoitusarvopaperit

0,00

1 212 052,62

Rahat ja pankkisaamiset

0,00

1 454 323,25

0,00

16 844 421,20

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Tavarat

167 823,70

134 714,17

Saamiset

191 098,54

112 897,88

Rahoitusarvopaperit

2 699 868,64

250 468,81

Rahat ja pankkisaamiset

70 437,19

377 038,67

3 129 228,07

875 119,53

VASTAAVAA**37 159 465,86****35 566 824,55****VASTATTAVAA**

OMA PÄÄOMA

Sidotut rahastot

Omakatteiset rahastot

16 290 730,58

14 927 883,97

Muut sidotut rahastot

1 423 284,79

1 905 683,57

17 714 015,37

16 833 567,54

Muut rahastot

0,00

16 828 693,87

Toimintapääoma

17 716 414,45

732 170,94

Tilikauden yli-/alijäämä

739 133,50

155 549,64

36 169 563,32

34 549 981,99

PAKOLLISET VARAUKSET

Sidotut rahastot

415 246,00

418 772,00

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen

572 341,23

575 001,58

Rahastojen velat

2 315,31

23 068,98

VASTATTAVAA**37 159 465,86****35 566 824,55**

Hallinto ja toimielimet

MARTTALIITON HALLITUS

Puheenjohtaja **Merja Siltanen**, valtiot. maisteri, kehittämisspäällikkö, Turku, hallituksen jäsen 2001–2003, puheenjohtaja 2004–

Varapuheenjohtaja **Leena-Sisko Vanhatalo**, kotitalousopettaja, ruokahuolto- ja siivousspäällikkö, Merikarvia, hallituksen jäsen 2000–, varapuheenjohtaja 2002–

Jäsenet

Tuula Harju, verosihteeri, Kaustinen 2004–

Maila Koistinen, toimistos sihteeri, Jyväskylä 2003–

Hanna Markkula-Kivisilta, valtiot. maisteri, pääsihteeri, Vantaa 2004–

Leena Mäkinen, emäntä, Kouvola 2001–

Eila Peräkylä, emäntä, Ylämaa, 2004–

Marja Simola, fil.lis.,

valtiot. maisteri, Joensuu 1998–

Marja-Liisa Soininen, kasvatus-tiet. maisteri, yksikönjohtaja, Mikkelin 1999–

HALLITUKSEN KOKOUKSET

Hallitus on pitänyt yhteensä kymmenen kokousta. Hallituksen jäsenet ovat osallistuneet kokouksiin seuraavasti: puheenjohtaja Merja Siltanen 10, varapuheenjohtaja Leena-Sisko Vanhatalo 10 ja jäsenet Tuula Harju 7, Maila Koistinen 10, Hanna Markkula-Kivisilta 5, Leena Mäkinen 10, Eila Peräkylä 9, Marja Simola 10 ja Marja-Liisa Soininen 9 kertaa.

Toimihenkilöistä hallituksen kokouksiin on osallistunut toiminnanjohtaja Pirkko Ruuskanen-Parukoski, joka on toiminut hallituksen kokousten esittelijänä ja sihteerinä. Lisäksi muut toimihenkilöt ovat tarvittaessa olleet esittelemässä hallitukselle oman alansa asioita. Puheenjohtajisto on hyväksynyt toiminnanjohtajan valmistelemat hallituksen kokousten asialistat.

JOHTORYHMÄ JA TIIMIT

Kuultuaan Mecuri Urvalin asiantuntijoita osana Marttaliiton Tulevaisuustalkoita hallitus hyväksyi liiton toimiston uudelleenorganisoinnin. Samalla luovuttiin hallituksen työvaliokunnasta toimintavuoden alussa. Sen sijaan puheenjohtajisto on hyväksynyt toiminnanjohtajan valmistelemat hallituksen kokousten asialistat. Toimintavuonna liiton toiminnanjohtaja osallistui Mecuri Urvalin toteuttamaan henkilökohtaiseen valmennusohjelmaan.

Marttaliiton toimiston henkilöstö on vuoden 2005 alusta organisoitunut työtehtäviensä perusteella tiimeihin: sisältötiimi, talous- ja

hallintotiimi ja viestintätiimi. Tiimit tekivät keväällä tiimisopimukset, joissa määriteltiin tavoitteet ja tehtävät ja sovittiin tiimin toimintavoista. Tarkoituksena on, että tiimit vastaavat omaan alueeseensa liittyvistä kehittämis-, suunnittelu-, toimeenpano- ja arviointitehtävistä ja vahvistavat tiimin jäsenten osaamista ja toimintakykyä. Tiimit kokoontuvat keskimäärin joka toinen viikko.

Marttaliiton johtoryhmän muodostavat tiimien vetäjät ja toiminnanjohtaja, joka toimii johtoryhmän puheenjohtajana. Jäseninä ovat olleet kehittämisspäällikkö Asta Kuosmanen sisältötiimistä, talousspäällikkö Marja-Liisa Määttä talous- ja hallintotiimistä ja viestintäpäällikkö Kaisa Rautio viestintätiimistä.

Johtoryhmä toimii toiminnanjohtajan apuna ja valmistelee hallitukselle esitettävät asiat hallituksen hyväksymän vuosikellon mukaisesti. Lisäksi johtoryhmä käsittelee ja päättää Marttaliiton toimiston operatiiviseen toimintaan kuuluvia ja tiimien esittämiä asioita. Johtoryhmä kokoontuu keskimäärin joka toinen viikko.

Toimintavuoden aikana keskeisin tehtävä on ollut luoda Marttaliiton toimistoon toimivaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Yhteisen toimintapäämäärän selkeyttämisen lisäksi haasteina on ollut sisäisen tiedonkulun kehittäminen, tiimien välisen yhteistyön vahvistaminen sekä toimintaprosessien tunnistaminen ja kehittäminen ajan tasalle.

Kuluva vuosi oli ensimmäinen vuosi, jolloin suunnitelmallisesti

kehitettiin johtoryhmä- ja tiimityöskentelyä. Talous- ja hallintotiimi, sisältötiimi ja johtoryhmä ovat toimintavuoden aikana osallistuneet tiimikoulutukseen. Ulkopuolisena kouluttajana on toiminut tiimikouluttaja Kari Anttila. Tiimityön organisoiminen toimivaksi kestää selvitysten mukaan noin kolme vuotta. Siihen nähden tiimi- ja johtoryhmätyön kehittämisessä otettiin vasta ensiaskeleita. Se on vaatinut koko henkilöstöltä kestävyyttä ja uskoa tiimityön mahdollisuuksiin.

Henkilöstö osallistui työterveyshuollon (Helsingin Lääkärikeskus) järjestämään työhyvinvointikartoitukseen. Sovittiin, että tuloksia pyritään hyödyntämään työssä ja Terveystietokeskuksen tutkimuksessa.

Marttaliiton toimiston henkilökunta osallistui Terveystietokeskuksen edistämisen keskuksen Sosiaalinen pääoma työyhteisön hyvinvoinnin lisääjänä -hankkeeseen, jonka tavoitteena on työyhteisön hyvinvointia tukevien tekijöiden mallintaminen. Hanke jatkuu vuonna 2006.

TILINTARKASTAJAT

Marttaliiton tilintarkastajina olivat KHT, ekonomi **Keijo Kauppinen** ja KHT, ekonomi **Eeva Rauman**. Varatilintarkastajina olivat KHT-yhteisö BDO FinnPartners Oy ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. Tilintarkastajat on valittu Marttaliiton syyskokouksessa 23.10.2004.

TYÖRYHMÄT

Kotilaisuusneuvonta

Ruoka ja ravitseminen
Tiina Anola-Pukkila
Raija-Liisa Heinonen,
puheenjohtaja
Arja Hopsu-Neuvonen
Kaisa Härmälä, vastaava
Päivi Käsälä
Pirjo Määttä
Pia Niemonen

Kodin talous ja kuluttaja-asiat
Teija Jerkku, vastaava
Anne Matilainen
Maarit Nissi
Ritva Otva, puheenjohtaja
Hanna Pikkarainen
Anne Saarikko
Tuija Valjakka

Kotipuutarha ja ympäristö
Tiina Ikonen
Asta Kuosmanen, vastaava
Marja Kuuteri-Kallio,
puheenjohtaja
Eeva-Maija Laurila
Kirsi Tuominen

Kansainvälinen toiminta
Anne Lempinen,
puheenjohtaja
Terhi Lindqvist, vastaava
Ritva Nykänen
Arja Pehkonen
Tuulikki Uusitalo

Järjestötoiminta

Emäntälehdien toimitusneuvosto
Visa Heinonen
Päivi Palojo
Merja Siltanen
Maija Töyry
Harri Vertio
Marita Wiiska
Helena Kokkonen
Katja Kuittinen
Kaisa Rautio
Pirkko Ruuskanen-Parrukoski

Jäsenlehtityöryhmä
Teija Jerkku
Helena Kokkonen, sihteeri
Katja Kuittinen
Hannele Laurila
Pirkko Ruuskanen-Parrukoski, pj.
Merja Siltanen
Tuija Valjakka

Peruskorjaustyöryhmä
Kirsti Haatio-Leven
Marja-Liisa Määttänen, sihteeri
Leena Mäkinen
Pirkko Ruuskanen-Parrukoski
Merja Siltanen, pj.

Syreeni-ryhmä
Pirjo Julkunen
Arja Loppukaar
Tuija Valjakka
Leena-Sisko Vanhatalo, pj.
Kirsi Vesterbacka, siht.
Leena Välimäki

Sääntötyöryhmä
Raija-Liisa Heinonen
Hannele Laurila
Arja Loppukaar
Pirkko Ruuskanen-Parrukoski
Merja Siltanen, pj.
Marja Simola
Leena Välimäki, siht.

Toiminnanjohtajatyöryhmä

Tuija Biskop
Marja Kuuteri-Kallio, pj.
Hannele Laurila, siht.
Anne Lempinen
Maisa Määttänen
Ritva Otva
Pirkko Ruuskanen-Parrukoski
Leena Välimäki

Tuoteraati
Tarja Karppinen, siht.
Katja Kuittinen
Maisa Määttänen
Tanja Rantanen
Kaisa Rautio
Pirkko Ruuskanen-Parrukoski, pj.
Anne Saarikko
Ilona Tossavainen
Sanna Voutilainen

Palkkatyöryhmä
Maisa Määttänen
Heta Nykänen
Pirkko Ruuskanen-Parrukoski
Merja Siltanen
Leena-Sisko Vanhatalo, pj.
Sanna Voutilainen
Leena Välimäki, siht.

MARTTAJÄRJESTÖN LUOTTAMUSMIEHET

STTK:n luottamusmies
Heta Nykänen, Pohjois-Savon
Marttapiiriliitto
vara: **Virpi Ikonen**, Kymenlaakson
Marttapiiriliitto

Kokoukset

VUOSIKOKOUS 23.4.

Marttatalossa pidettyyn vuosikokoukseen osallistui 36 virallista edustajaa 16 marttapiiriliitosta. Kokouksen puheenjohtajana toimi

Tellervo Leppiniemi Satakunnan Martoista, sihteerinä toiminnanjohtaja Pirkko Ruuskanen-Parrukoski ja järjestöpäällikkö Leena Välimäki.

Ennen kokousta ohjelmajohtaja Seppo Niemelä oikeusministeriöstä puhui aiheesta Aktiivinen kansalaisuus.

Lounaan jälkeen kokous jatkui sääntömääräisten asioiden käsittelyllä. Kokouksessa hyväksyttiin Marttaliiton vuosikertomuksen tiivistelmä ja vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2004. Samoin hyväksyttiin hallituksen esitys Marttaliiton toimintasuunnitelmaksi vuosille 2006–2007. Vuoden 2006 toimintasuunnitelman täydennykseksi merkittiin tiedoksi Tapahtumia vuoden 2006 toimintasuunnitelmaan ja käsiteltiin muut sääntömääräiset asiat. Tulevaa sääntömuutosta pohjustettiin esittelemällä kokousedustajille keskeisiä kysymyksiä marttayhdistysten ja marttapiiriliittojen vastauksista sääntöuudistusten keskustelukysymyksiin. Käynnistyneistä uusista hankkeista esiteltiin Voi hyvin, aikuinen nainen -hanketta.

SYYSKOKOUS 29.10.

Marttatalossa pidettyyn syyskokoukseen osallistui 35 virallista edustajaa 16 marttapiiriliitosta. Kokouksen puheenjohtajana toimi Maija Lepistö Pirkanmaan Martoista, sihteerinä toiminnanjohtaja Pirkko Ruuskanen-Parrukoski ja järjestöpäällikkö Leena Välimäki.

Ennen kokousta tutkimuspäällikkö Johanna Mäkelä kuluttajatutkimuskeskuksesta piti esityksen Mämmiä ja moussakaa – Suomalaisen ruokaperinteen uudet ulottuvuudet.

Lounaan jälkeen kokous jatkui

sääntömääräisten asioiden käsitte-lyllä. Kokouksessa päätettiin hallituksen puheenjohtajan ja jäsen-ten kokouspalkkioista ja matka-kustannusten korvauksista, vahvis-tettiin Marttaliiton vuoden 2006 talousarvio ja merkittiin tiedoksi vuoden 2006 toimintakalenteri. Kokoukselle esiteltiin sääntöuudis-tuksen nykytilannetta, marttojen verkkoviestintää ja perinnetieto-keskus Syreenin tulevaa toimintaa. Merkittävänä tulevaisuuteen vai-kuttavana asiana oli esillä Martta-talon peruskorjauksen suunnitte-lun käynnistäminen, mihin kokous antoi hallitukselle valtuudet.

Hallituksen puheenjohtajaksi vuosiksi 2006–2007 valittiin yksi-mielisesti edelleen valtiotieteen maisteri, kehittämispäällikkö Merja Siltanen Turusta. Hallituksen jäse-niksi kaksivuotiskaudeksi 2006–2007 valittiin edelleen ero-vuorossa olleet verosihteeri Tuula Harju Kaustisilta, emäntä Eila Perä-kylä Ylämaalta, kotitalousopettaja, ruokahuolto- ja siivouspäällikkö Leena-Sisko Vanhatalo Merikarvial-ta ja uutena jäsenenä maatalous-yrittäjä Eila Piippo Ilomantsista.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi vuodeksi 2006 valittiin KHT, eko-nomi Keijo Kauppinen ja KHT, eko-nomi Eeva Rauman sekä varatilin-tarkastajiksi KHT-yhteisö BDO FinnPartners Oy ja KHT-yhteisö Pri-cewaterhouseCoopers Oy.

Marttaliiton edustukset ja yhteistoiminta

Marttaliiton edustajat asetetuissa toimikunnissa ja työryhmissä

Arja Hopsu-Neuvonen

- Luonnontuotteiden talteenoton ja käytön edistämishankkeen ohjausryhmän jäsen

Kaisa Härmälä

- Vapaaehtoisen pelastuspalvelun työvaliokunnan jäsen
- Valtion ravitsemusneuvottelu-kunnan ruokavaliotyöryhmän jäsen

Teija Jerkku

- Kansainvälinen kuluttajan oi-keuksien päivä -työryhmän jäsen
- Järjestöjen koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisytyö -hank-keen työryhmä
- Opas-projektin ohjausryhmän jäsen
- Valtioneuvoston asettaman kuluttajavalituslautakunnan jaosto 1. jäsen
- Keskuskauppakamarin liiketapa-lautakunta, varajäsen
- Tuoteturvallisuusasiain neuvot-telukunnan varajäsen

Asta Kuosmanen

- Pääkaupunkiseudun Kierrätys-keskuksen Ekoarki Urban -hank-keen ohjausryhmän jäsen
- Kansalaisten kierrätysliikkeen Nuukuusviikko-työryhmän jäsen
- Ekotehokkuusneuvonnan verkoston jäsen

Terhi Lindqvist

- Kehitysyhteistyön Palvelukeskus (KePa), hallituksen jäsen

Marja-Liisa Määttänen

- Naisjärjestön Keskusliiton taloustoimikunnan jäsen
- Maito ja terveys ry:n varatilintarkastaja

Kaisa Rautio

- Naisjärjestöjen Keskusliiton tiedotustoimikunnan jäsen

Pirkko Ruuskanen-Parrukoski

- Henki-Tapiolan hallintoneuvos-ton varapuheenjohtaja
- Kirkon maaseututyöryhmän jäsen
- Kotimaiset Kasvikset ry, valtuuskunnan jäsen
- Kuluttajien vakuutustoimiston hallitus, varajäsen
- Suomen Maatalousmuseo-säätiön valtuuskunnan jäsen
- Suomalaisen Työn Liiton valtuuston jäsen
- Työtehoseuran kotitalous- ja kuluttajatoimikunnan jäsen
- Valtioneuvoston asettaman kuluttaja-asiain neuvottelu-kunnan jäsen
- Väestöliiton hallituksen varapuheenjohtaja

Kirsi Vesterbacka

- Opintotoiminnan Keskusliitto OK ry:n Perinne talteen -hank-keen ohjausryhmän jäsen

Leena Välimäki

- Naisten Valmiusliiton hallituksen varajäsen
- Opintotoiminnan Keskusliitto OK ry:n Perinne talteen -hankkeen ohjausryhmän jäsen
- Suomalaisen Työn Liiton valtuuston varajäsen

Äänioikeutettuna jäsenenä Marttaliitto on seura avissa:

- Aikakauslehtien Liitto
- Kehitysyhteistyön palvelukeskus KePa
- Kotimaiset Kasvikset ry
- Käsi- ja taideteollisuusliitto ry
- Maito ja Terveys ry
- Naisjärjestöjen Keskusliitto ry
- Naisten Valmiusliitto ry
- Opintotoiminnan Keskusliitto OK ry
- ProMama ry
- Reilun kaupan edistämisyhdistys ry
- Suomalaisen Työn liitto
- Suomen Luonnonsuojeluliitto ry
- Suomen 4H-liitto ry
- Suomen UNIFEM
- Suomen YK-liitto,
- Terveiden edistämisen keskus ry
- Vapaaehtoinen Pelastuspalvelu Vapepa
- Väestöliitto

Kansainväliset yhteistyöelimet:

- Pohjoismaiden Naisliitto – NKF
- Maailman Maaseutunaisten Liitto – ACWW

Muut

- Karjalan Kulttuurirahaston Isännistö, edustajana **Tuija Valjakka**
- Kansalaisjärjestöjen kierrätysliike
- Kotitalous- ja kuluttajaneuvot-telukunta KKN
- W ja E Otsakorven Säätiö, edustajana **Eila Piippo**
- Naisten Valmiusliitto ry hallituksen jäsen **Merja Siltanen**

Marttaliiton toimihenkilöt

Alhonsalo Marja-Liisa, merkantti, Emäntälehdien toimistosihtööri
Hopsu-Neuvonen Arja, kotitalousopettaja, kehittämisspäällikkö
Häkkinen Sisko, ma. taloussuunnittelija 30.9.2005 asti
Härmälä Kaisa, maat.- ja metsät. maist., kehittämisspäällikkö
Jerkku Teija, maat.- ja metsät. maist., kehittämisspäällikkö
Karpinen Tarja, merkonomi, taloussuunnittelija, vapaana toimesta 30.9.2005 asti
Kokkonen Helena, kasvatustiet. maist., toimituspäällikkö
Kuittinen Katja, taiteen kand., graafinen suunnittelija
Kuosmanen Asta, maat.- ja metsät. maist., kehittämisspäällikkö
Laurila Hannele, sosionomi, kehittämisspäällikkö
Lindqvist Terhi, fil. maist., kehittämisspäällikkö
Määttänen Marja-Liisa, kauppat. maist., talousspäällikkö
Pajari Erja, yo-merkonomi, taloussihtööri
Rautio Kaisa, yhteiskuntatiet. maist., viestintäpäällikkö
Ruuskanen-Parrukoski Pirkko, terveydenhuollon maist., toiminnanjohtaja, päätoimittaja
Saarin Soile, merkantti, kirjantäjä
Torvinen Tuula, toimistosihtööri
Tuohenmaa Tarja, merkantti, toimistosihtööri
Valkonen Helena, merkantti, toimistovirkailija
Välimäki Leena, maat.- ja metsät. maist., järjestöpäällikkö

Perinnetietokeskus Syreeni, Mikkeli
Pälve Paula, osa-aikainen näyttelytyöntekijä
Vesterbacka Kirsi, yhteiskuntatiet. maist., johtaja

Marttahoellin johtaja
Haatio-Leven Kirsti

Marttatalon tekninen isännöinti
Helsingin seudun Isännöitsijät Oy

Marttaliiton työsuojeluorganisaatio
Työsuojelupäällikkö
Leena Välimäki
Työsuojeluvaltuutettu
Terhi Lindqvist
1. varavaltuutettu **Erja Pajari**
2. varavaltuutettu
Asta Kuosmanen

Marttaliiton ansiomerkit

ETELÄ-HÄMEEN MARTAT

Hopeinen **Ahlqvist Aira, Heino Hilkkä, Mikola Tytti, Mäenpää Terttu, Nieminen Anja, Nurmela Aino, Raiskio Tuulikki, Suonpää Kaija, Suutari Ilmi, Torvinen Seija**

Pronssinen **Björn Pirkko, Kalkkila Kirsti, Kekki Marja, Kiiskinen Raija, Koskela Inkeri, Kuusisto Elina, Linna Anna-Liisa, Liuski Erja, Marttila Eliisa, Ratilainen Marketta, Siivo Mirja, Siivo Tuula, Sääksi Kyllikki**

ETELÄ-KARJALAN MARTTAPIIRILIITTO

Hopeinen **Haikala Anja, Huhtanen Liisa, Narsakka Annele, Remunen Martta, Villanen Eila**

Pronssinen **Juutilainen Sirkka-Liisa, Jääskeläinen Sirpa, Myyräläinen Inkeri, Peltola Ulla, Puustinen Helena, Suhonen Paula, Suuntala Helena**

ETELÄ-SAVON MARTTAPIIRILIITTO

Kultainen **Loppukaarre Arja**

Hopeinen **Kari Anja**

Pronssinen **Wilkman Kirsti**

ITÄ-HÄMEEN MARTAT

Hopeinen **Jakobsson Eija, Käenmäki Annikki, Mattila Terttu, Ruotsalainen Lea, Tähkäpää Ritva**

Pronssinen **Kemppainen Sinikka, Konola Inkeri, Kuisma Katri, Lemettinen Helvi**

KAINUUN MARTAT

Hopeinen **Heikkinen Anja, Kyllönen Toini**

Pronssinen **Hujanen Sirkka, Kurkinen Sanna, Lokka Taina, Pikkarainen Martta, Sirviö Sisko, Tervo Raili**

KESKI-SUOMEN MARTAT

Hopeinen **Aleksandroff Anneli, Arvaja Terttu, Huttunen Kirsti, Ottelin Aino**

Pronssinen **Piilola Sirkka**

KYMENLAAKSON MARTTAPIIRILIITTO

Hopeinen **Anttila Eila, Anttila Ritva, Kankala Hillevi, Koivu Aila, Koivu Arja, Koivu Pirjo, Kovanen Aili, Kunnari Marja-Leena, Latva Rauni, Lautala Sirpa, Lonka Hele, Mattila Riitta, Meuronen Liisa, Niemistö Sinikka, Peltoheimo Marja-Terttu, Puhakka Sirke, Riivari Ritva, Rossi Hilkkä, Suvanto Taimi, Tiainen Annikki, Valto Raili, Vääntäjä Elvi**

Pronssinen **Ahl Anna-Maija, Holopainen Paula, Husu Päivi, Koivu Mirja, Koskela Kaarina, Kouki Outi, Kouki Sirkka-Liisa, Maura-vaara Maire, Nykänen Sinikka, Salorinne Sinikka, Sihvola Mirja, Suviranta Anna-Liisa, Vuorinen Varpu**

LAPIN MARTAT

Kultainen **Mustonen Liisa, Määttä Leena**

Hopeinen **Alanikula Vieno, Eskelinen Liisa, Heikkinen Anna-Liisa, Jaskari Lempi, Jokela Hilja, Kantola Sirkka, Kultima Maija-Liisa, Kulujärvi Anneli, Kunnari Aili, Kuusijärvi Helle, Lyijynen Helli, Ojala Maija, Pihlajamaa Salme, Poikela Elsa, Sandgren Kaija, Suorsa Sinikka, Torvinen Elsa, Uutela Riitta, Valvio Vilma, Vanhahanni Eila, Yli-Tepsa Rauha**

Pronssinen **Alamäki Anna-Liisa**, Alaviuhkola Saara, Aula Vappu, Jokela Maija-Liisa, Junes Vieno, Kalliosalo Salme, Markkula Anna-Liisa, Miettinen Raili, Moring Maija-Liisa, Niskala Inkeri, Paa-vilainen Riitta, Pirttijärvi Kaisa, Pöykkö Ida, Ramlin Ritva, Sojo-nen Soili, Taramaa Sinikka, Val-vio Linnea, Vellonen Hilikka, Virtanen Raija, Ylikoski Pirjo Ähman Eeva

PIRKANMAAN MARTAT

Kultainen **Rahko Helinä**

Hopeinen **Ahro Aila**, Aura Irma, Keskinen Aila, Lilja Helvi, Nie-melä Oili, Pelttonen Ulla-Maija, Pollari Kaarina, Selänpää Marja-Leena, Teittinen Pirkko, Yntälä Tellervo

Pronssinen **Hokkanen Pirjo**, Hy-tönen Sirkka, Jokinen Pirkko, Kaasalainen Liisa, Korhonen Kyllikki, Kossi Helvi, Käsnänen Orvokki, Lahti Irja, Lahtinen Im-pi, Lepola Leila, Liimola Taina, Lähteenmäki Marja, Martikai-nen Martta, Nikkilä Signe, Pous-sa Kaisa, Rasilainen Marita, Rau-tanen Sirkka, Ruoranan Maritta, Tervonen Irja, Tukia Airi, Uotila Eija, Vesanen Vuokko, Vuorimies Maila, Vähäsaari Terttu

POHJOIS-KARJALAN MARTAT

Hopeinen **Hyvärinen Kristiina**, Immonen Eeva, Kärki Irma, Rou-vinen Impi, Tanninen Eeva

POHJOIS-SAVON MARTTAPIIRILIITTO

Kultainen **Heiskanen Leena**, Räsänen Irja

Pronssinen **Jääskeläinen Helvi**, Lampainen Ritva

SATAKUNNAN MARTAT

Hopeinen **Huhtala Anja**, Kynnä-räinen Tuija, Nordman Leena, Pelttonen Sirpa, Rantala Aila, Rinta-Kauhajärvi Pirkko, Sää-mäki Eila

Pronssinen **Hakanpää Kerttu**, Ilo-la Raili, Koivunen Saimi, Maila-nen Eila, Mäntyniemi Raili Nolvi Toini, Puusti Eila, Rantala Hilikka, Varjus Hille

UUDENMAAN MARTAT

Kultainen **Salmensaari Liisa**, Siivikko Terttu

Hopeinen **Hyttiäinen Irja**, Iko-nen Marjatta, Keskinen Eeva, Käki Paula, Lagus Aini, Laiho Paula, Laitinen Maija, Rantasalo Kersti, Salmi Pirkko, Sohlman Kaisa, Soikkeli Lempi, Summa Toini, Säteri Angelica, Tuominen Kirsi

Pronssinen **Avila Eija**, Enberg-Ut-ti Tuula, Fagerholm Anja, Haan-pää Pirkko, Hacklin Seija, Heino-nen Saira, Huuskonen Elma, Ikä-heimo Liisa, Jokinen Maija, Joutsinen Inga, Kataja Seija, Ka-verinen Erja, Kettunen Leila, Kärki Anne, Lehto Sirkka, Lepo-la Elvi, Nissinen Aili, Nyman Di-

sa, Pajunen Seija, Palomäki Ma-ritta, Pelttonen Riitta, Pohjanhei-mo Marketta, Puolakka Riitta, Ritari Irja, Roslander Riitta, Saa-rinen Ritva, Seppänen Raili, Ta-vaila Ritva, Tirkkonen Asta, Tis-sari Toini, Wallenius Anja, Vuo-rio Merja

VARSINAIS-SUOMEN MARTAT

Kultainen **Sikiö Sinikka**

Hopeinen **Blomlöf Maila**, Erlund Sirkka-Liisa, Hakala Lea, Kihlan-ki Alli, Koskinen Elsa, Mäkinen Alli, Piiparinen Hannele, Pouta-nen Eevi, Repo Saini, Riikonen Rauha, Salonen Raija, Tiainen Erja, Tirri Marja, Toivonen Sinik-ka, Tuominen Raila, Vanhatalo Liisa, Ventto Marita

Pronssinen **Heinonen Marjatta**, Helminen Sirkka, Ihämäki Ritva, Inkeroinen Pirjo, Juvonen Mai-la, Kanervo Terttu, Kataja Meeri, Kilpinen Linnea, Kultra Hanna, Kätkä Ritva, Laine Pirkko, Laine Pirkko, Lamminaho Ulla, Mahla-mäki Sinikka, Martikainen Pirk-ko, Mäkinen Hanna, Rajasaari Marja-Liisa, Rask Tuula, Rastas Lea, Rastas Salli, Rautanen Aino, Rautio Eila, Riikimäki Kaisa, Sa-lo Ulla, Schwartz Arja, Schwartz Ulla, Sipilä Tuulikki, Suonpää Laila, Suvila Taina, Sätälä Marja-Leena, Tiippa Riitta, Tuomi Liisa, Tuominen Tarja, Turkumä-ki Eeva, Tähtinen Raila, Vainio Berit, Vuorio Pirkko

Marttaliiton kunniajäsenet

Kunniapuheenjohtaja **Saara Mik-kola**, Hämeenlinna 1999–, kunnia-jäsen 1989–1999

Kunniajäsenet

Birgitta Bröckl, Parainen 2004–

Anni Cleve, Vehkalahti 1987–

Eeva Erola, Tampere 2004–

Salme Holma, Tuusula 2004–

Kerttu Huitu, Vihti 1989–

Pirkko Ikonen,

Toivakka 2004–

Ilta Ikkala, Saarijärvi 1989–

Liisa Laitinen, Siilinjärvi 1999–

Katri Lehto, Hyvinkää 1989–

Marjatta Lindeberg,

Kesälahti 1999–

Maija Nevalainen,

Ruokolahti 2004–

Maija Pekkarinen,

Helsinki 1977–

Kerttu Peltoniemi,

Kokkola 1999–

Raili Puhakka,

Anjalankoski 2004–

Leila Rautalahti,

Espoo 1999–

Anja Sillanpää,

Mynämäki 2004–

Helena Snellman,

Helsinki 1999–

Lea Sutinen, Juuka 1999–

Eva von Weissenberg,

Kemiö 1989–

Marttapiiriliittojen toiminta

RUOKA JA RAVITSEMUS Etelä-Hämeessä pikkukokkikurssit olivat suosittuja eivätkä kaikki halukkaat mahtuneet mukaan. Pikkukokkikurssilaisia oli runsaasti myös Pohjois-Pohjanmaalla, jossa järjestettiin myös uudelle kohderyhmälle, yläasteen oppilaille, sieniluentoja ja -näyttelyitä.

Etelä-Karjalassa pateet, terriinit ja timbaalit sekä kotimakkarat kiinnostivat ruokakurssilaisia. Kurssipalautteen mukaan monen juhlapöytää komistaa vastaisuudessa herkulinen patee. Myös Pohjois-Karjalassa kurssilaiset saivat intoa ja taitoa valmistaa pateita ja terriinejä kotioloissakin. Kotimakkaran valmistus on edelleen suosiossa Uudellamaalla. Kiinnostus perinteisen kotiruoan valmistukseen on myös kasvussa.

Etelä-Savossa toteutettiin marttayhdistyksille ravitsemusluentopäiviä eri puolella maakuntaa. Ravitse-

Sienineuvonta kiinnostaa vuodesta toiseen.

musluennot ja ruoanvalmistuskurssit kiinnostivat myös ikäihmisiä Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla. Terveellinen ja kevyt ruoka kiinnosti painonhallintakurssilaisia Itä-Hämeessä. Painonhallintakurssit ovat palkitsevia, sillä niissä sekä neuvoja että kurssilainen näkevät konkreettisen tuloksen.

Erytisryhmille järjestettävät ruokakurssit ovat lisääntyneet. Esimerkiksi Kainuussa järjestettiin kurseja yhteistyössä Kainuun Näkövammaisten kanssa. Satakunnassa CP-

vammaisille järjestetyt kurssit olivat iloisia ja antoisia niin kurssilaisille kuin neuvojillekin.

Keski-Suomessa järjestettiin useita hygieniapassikoulutuksia ja passin suoritti lähes 300 henkilöä. Varsinais-Suomessa toteutettiin kurssiuutuutena munaruokakurseja, jotka saivat martat liikkeelle. Kananmunakurseja pidettiin runsaasti myös marttayhdistyksissä.

Sienineuvonta kiinnostaa vuodesta toiseen. Kymenlaaksossa Marttojen valtakunnallinen sienipäivä sai runsaasti myönteistä palautetta. Myös Lapissa näyttely sai suuren suosion sekä piiriliitto uusia asiakkaita sienikursseille.

KODIN TALOUS JA KULUTTAJA-ASIAT

Kodin raha-asiat ja taloudellisen ruoan valmistaminen kiinnostaa edelleen kuluttajia ympäri maan. Etelä-Savossa järjestettiin nuorille

työttömille kurssisarja. Uudellamaalla talousneuvontaa annettiin pajanuorille sekä perhekerhoissa ja työttömien yhdistyksissä. Satakunnassa pidettiin taloudellisen ruoan kursseja. Uudellamaalla pidettiin energiansäästöluentoja. Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla järjestettiin energiansäästönäyttely ja Varsinais-Suomessa iltapäiväkerhoissa käsiteltiin energiansäästöä energiansäästöviikolla. Kymenlaaksossa toteutettiin Säästöä kädentaidoilla -kursseja.

Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla, Lapissa, Etelä-Karjalassa ja Satakunnassa järjestettiin tapahtumia, joissa käsiteltiin mm. avioehto- ja perintöasioita, lahjaverotusta, pankkipalveluja, ja sijoitusasioita ja kodin riskejä.

Turvallisuusasiat olivat myös esillä piiriliittojen toiminnassa. Kainuussa, Pohjois-Karjalassa ja Uudellamaalla järjestettiin martoille turvakursseja. Etelä-Savossa osallistuttiin valtakunnallisen maanpuolustusharjoituksen taloturvallisuus-koulutuksen järjestämiseen. Valtakunnallista tapaturmapäivää vietettiin Pohjois-Karjalassa yhteistyössä Liikenneturvan, pelastuslaitoksen ja Pelastusliiton kanssa. Varsinais-Suomi järjesti turvapäivän Säkylässä yhteistyössä

Kiinnostus kodin siivoukseen on lisääntynyt.

Naisten Valmiusliiton kanssa. Etelä-Karjalan Marttapiiriliitto järjesti Joutsenossa ja Savitaipaleella Kotona käryää -illat.

Kiinnostus kodin siivoukseen on lisääntynyt. Etelä-Savossa pidettiin Mikkelin ammattiopiston kanssa yhteistyössä siivousnäyttely Hartiavoimin, robotilla vai ostopalveluna. Myös Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjois-Pohjanmaalla oli siivousnäyttelyitä. Pohjois-Savo esiteli matonpesua Kuopio Tanssii ja soi viikolla ja Martanpäivänä neuvottiin alusasujen ja uimapukujen hoitoa. Satakunnassa moppimartat veivät tietoa eteenpäin. Lapissa koulutettiin alueen kotiapuhankkeiden työntekijöitä. Kainuussa luennoitiin Kainuun keskussairaalan allergisten lasten ja nuorten osastolla. Siisti jut-

tu -videota lainattiin eri puolilla Suomea. Myös Etelä-Karjalassa, Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa siivousteema houkutteli kuulijoita. Etelä-Karjalassa Pesetkö pyykkisi oikein -tilaisuudet vetivät väkeä.

KOTIPUUTARHA JA YMPÄRISTÖ

Etelä-Karjalassa kotipuutarhaneuvonnan kysyntä oli vilkasta ja lähes kaikki suunnitellut kurssit toteutui-
vat. Suosituimpia aiheita olivat yrtit ja omenapuiden leikkaus. Pajun rinnalla väännettiin myös koivunoksasta poroja ja ovikransseja. Luonnonmateriaalit saivat uusia muotoja myös Kymenlaaksossa järjestetyillä kursseilla sekä Korian erämessuilla annetuissa työnäytöksissä.

Etelä-Savon Marttapiiriliiton näyttävä ruutupuutarha houkutteli 25 000 kävijää ja se huomattiin myös valtakunnallisissa joukkotiedotusvälineissä. Kansalaisopiston kanssa järjestetyillä kursseilla opiskeltiin pihasuunnittelua ja jäsenet saivat puutarhatietoa neuvontapiirien järjestämissä tilaisuuksissa.

Lapissa uudelleen henkiin herätetty puutarhaneuvonta sai ihastuneen vastaanoton ja tehostunut markkinointi toi uusia asiakkaita tulevalle-

kin vuodelle. Pirkanmaalla piha-suunnittelukurssit vakiinnuttivat paikkansa ja messuilla esitellyt yrtit kiinnostivat yleisöä yli odotusten. Pohjois-Karjalassa erilaisissa tapah-tumissa mukana olo toi myös esille martoilta saatavaa puutarhaneuvon-taa ja lisäsi neuvonnan kysyntää. Avoimet perennakurssit saivat niin suuren suosion, että yhden kurssin sijasta järjestettiin toinenkin. Yleisö löysi myös Kukkolan näytepuutar-han, missä kesän aikana järjestettiin kaikille avoimia neuvontatilaisuuksia.

Pohjois-Savossa järjestettiin puu-tarhapäivänä iso neuvontatapahtu-ma. Erämessuilla kerrottiin luon-nonkasveista kotipuutarhassa ja 400 naismetsänomistajaa sai tietoa luon-nosta saatavista koriste- ja askarte-lumateriaaleista. Satakunnassa kou-lutettiin puutarhamarttoja. Uudella-maalla järjestettiin avoimia neuvon-tatilaisuuksia ja yksi suosituimmista aiheista oli parvekkeen muuttami-nen paratiisiksi.

Jäteneuvonta oli osa vakiintunutta toimintaa Uudellamaalla ja Pirkan-maalla. Pirkanmaan Marttojen yh-teistyökumppaneiden kanssa ylläpi-tämässä kierrätyskeskuksessa ja sen yhteyteen perustetussa jäteneuvolas-

sa riitti asiakkaita. Satakunnan Martat sai tunnustuspalkinnon kes-tävän kehityksen edistämisestä, jota he tekivät mm. neuvomalla kom-postoinnista ja kierrättämisestä messuilla ja nuukuusviikolla.

Pohjois-Pohjanmaalla martat jär-jestivät yhteistyössä Oulun Jäte-huollon kanssa koululaisten suur-juhliissa näyttelyn ja neuvoivat ma-tonkuteiden leikkaamista tavoittee-na lajin maailmanennätys. Pohjois-Savossa aloitettiin kompostointi-neuvontayhteistyö paikallisen jäte-osakeyhtiön kanssa.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

Etelä-Savon Marttapiiriliitto esitteli pohjoismaiselle yleisölle suomalaista ruokaperinnettä, luonnontuoteneu-vontaa ja luomupuutarhaa Pohjois-maiden Naisliiton kesäkurssilla Mikkelissä. Yli sadan naisen kurssi sai erinomaiset palautteet.

Uudenmaan ja Varsinais-Suomen Martat olivat mukana Virossa Ote-päällä Naisten paikallinen vaikutta-minen -seminaarissa. Uudenmaan Martat jatkoi Virossa lastenkotilas-ten Mummilan tukemista monin tavoin.

Pohjois-Karjalan Martat jatkoivat

yhteistyötä Karjalan suomenkielisen television kanssa ja järjestivät Nou-topöytä ja luonnonmateriaalikoristeet -koulutuspäivän Petroskoin ja Kontupohjan naisryhmille. Venäjän karjalaisille naisille järjestetyllä sie-nineuvontakurssilla oli kouluttajia myös Etelä-Savosta ja Etelä-Karja-lasta.

Kaikki marttapiiriliitot tekevät aktiivista maahanmuuttajatyötä. Kotitalousneuvonnan, yhdistystoi-minnan ja Mamu-hankkeen piirissä oli vuoden aikana yli 3000 maahan-muuttajaa. Sekä monikulttuurisen yhdistystoiminnan että kotitalous-neuvonnan tavoitteena on arjen su-jumisen ja kotoutumisen helpottu-minen uudessa kotimaassa.

Marttapiiriliitot ovat tiedottaneet ja innostaneet marttoja toimimaan järjestön yhteisen kehitysyhteistyö-hankkeen tukijoina.

JÄRJESTÖTOIMINTA Etelä-Karjalan Marttapiiriliiton opintokerhotoi-minta oli suosittua. Opintokerhois-sa opiskeltiin monenlaisia kotita-louteen ja sosiaaliseen kanssakäymi-seen liittyviä aiheita.

Keski-Suomen Martat juhli 80-vuotista taivaltaan.

Marttapiiriliitot

ETELÄ-HÄMEEN MARTAT ry, perustettu 1952

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 32
Marttakerhoja 2
Marttoja 1 249

Hallituksen puheenjohtaja
Marja-Leena Niskanen

Toimihenkilöt
Jaana Lehrbäck, kotitalous-
neuvoja 1.11.–31.12.2005
Arja Pehkonen, toiminnanjohtaja
Heidi Pirttijoki, erikoisneuvoja,
vanhempainlomalla 1.8.2005
alkaen
Virpi Pönnighaus, kotiaputyön-
tekijä 1.11.2005 alkaen
Kirsi Saarikko, kotiapuohjaaja
16.10.2005 alkaen

Toimisto
Kasarmikatu 7 b,
13100 Hämeenlinna

ETELÄ-KARJALAN MARTTA- PIIRILIITTO ry, perustettu 1921

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 78
Marttakerhoja 93
Marttoja 5 287

Hallituksen puheenjohtaja
Pirjo Nisonen

Toimihenkilöt
Anneli Aronpuro, toimistosiihteeri
Eija Europaeus, erikoisneuvoja
Päivi Jukkara, erikoisneuvoja
Tuija Kokkonen, erikoisneuvoja
Riitta Sutinen, erikoisneuvoja,
vapaana toimesta 1.1.–31.7.2005
Tuija Valjakka, toiminnanjohtaja

Toimisto
Raatimiehenkatu 22,
53100 Lappeenranta

ETELÄ-SAVON MARTTA- PIIRILIITTO ry, perustettu 1958

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 80
Marttoja 2 412

Hallituksen puheenjohtaja
Arja Loppukaarre

Toimihenkilöt
Mimmi Hämäläinen
1.2.–18.5.2005
Anneli Miekko-oja,
puutarhaneuvoja
Ritva Otva, toiminnanjohtaja
Kati Putkonen, toimisto/
myyntisihteeri
Anna-Kaisa Turpeinen,
kotitalousneuvoja, opintovapaalla
1.2.–31.5.2005
Toimisto
Pursialankatu 6, 50100 Mikkeli

ITÄ-HÄMEEN MARTAT, perustettu 1917

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 84
Marttoja 2 558

Hallituksen puheenjohtaja
Vuokko Porri

Toimihenkilöt
Pirkko Rosti, erikoisneuvoja
Tuulikki Uusitalo,
toiminnanjohtaja

Toimisto
Laaksokatu 1, 15140 Lahti

KAINUUN MARTAT ry, perustettu 1939

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 19
Marttoja 655

Hallituksen puheenjohtaja
Anu Halme

Toimihenkilöt
Sanna Kurkinen, neuvoja
Tuula Kärnä, neuvoja
Pirjo Määttä, toiminnanjohtaja

Toimisto
Sammonkatu 10 A 3,
87100 Kajaani

KESKI- JA ETELÄ-POHJAN- MAAN MARTTAPIIRILIITTO ry, perustettu 1929

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 25
Marttoja 1 107

Hallituksen puheenjohtaja
Ulla Keski-Sämpi

Toimihenkilöt
Tuija Biskop, toiminnanjohtaja,
vapaana toimesta 1.1.–31.12.2005
Päivi Käsälä, toiminnanjohtaja
(ma.) 1.1.–31.12.2005
Maria Olli-Vesalainen,
osa-aikainen ilta- ja päiväkerho-
vastaava 1.8.–31.12.2005
Tamara Turpeinen, neuvoja
Eija Tuukkanen, neuvoja

Kotitalouskeskus ja toimisto
Vingenkatu 15 A, 67100 Kokkola

KESKI-SUOMEN MARTAT ry, perustettu 1925

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 70
Marttakerhoja 3
Marttoja 2 769

Hallituksen puheenjohtaja
Lea Saarikoski

Toimihenkilöt
Hanni Kuronen, erikoisneuvoja
Ritva Nykänen, toiminnanjohtaja

Toimisto
Väinönkatu 36 b A,
40100 Jyväskylä
Keski-Suomen Marttala, Väinönka-
tu 36 b B, 40100 Jyväskylä

KYMENLAAKSON MARTTA- PIIRILIITTO ry, perustettu 1921

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 72
Marttakerhoja 81
Marttoja 5 126

Hallituksen puheenjohtaja
Leena Mäkinen

Toimihenkilöt
Virpi Ikonen, erikoisneuvoja
Anneli Mustonen, neuvoja
Sari Rokka, erikoisneuvoja
Anne Saarikko, toiminnanjohtaja

Toimisto
Torikatu 6, 45100 Kouvola

LAPIN MARTAT ry, perustettu 1926

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 64
Marttoja 1 596

Hallituksen puheenjohtaja
Liisa Eloranta

Toimihenkilöt

Eeva-Maija Laurila, toiminnanjohtaja (ma.) 30.4.2005 asti, erikoisneuvoja 1.5.2005 alkaen

Liisa Mäenpää, toiminnanjohtaja, vapaana toimesta 30.4.2005 asti
Maija Pyhäjärvi, erikoisneuvoja

Toimisto
Rovakatu 13, 96100 Rovaniemi

PIRKANMAAN MARTAT ry, perustettu 1926

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 65
Marttakerhoja 6
Marttoja 2 760

Hallituksen puheenjohtaja
Maija Lepistö

Toimihenkilöt
Marja Kuuteri-Kallio, toiminnanjohtaja
Tuula Kylä-Laaso, neuvoja
Raija Laitinen, erikoisneuvoja
Anne Sannamo, puutarhaneuvoja

Toimisto
Postikatu 7, 33100 Tampere

POHJOIS-KARJALAN MARTAT ry, perustettu 1907

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 146
Marttakerhoja 20
Marttoja 4 198

Hallituksen puheenjohtaja
Ritva Lukkarinen-Puruskainen

Toimihenkilöt
Tiina Anola-Pukkila, erikoisneuvoja
Lea Kallberg, toimistosihtööri
Tanja Kuosmanen, ma. koulutusvastaava
Jaana Korhonen, neuvoja
Tuija Puttonen, neuvoja 12.5.2005 asti
Maarit Sallinen-Uusoksa, ma. neuvoja

Marjahelena Salonen, koulutusvastaava
Ilona Tossavainen, toiminnanjohtaja

Toimistot
Kauppakatu 23 b B 13,
80100 Joensuu
Pokentie 3, 82500 Kitee

POHJOIS-POHJANMAAN MARTTAPIIRILIITTO ry, perustettu 1918

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 52
Marttoja 1 421

Hallituksen puheenjohtaja
Eila Keränen

Toimihenkilöt
Maarit Nissi, toiminnanjohtaja (ma.)
Marja-Leena Pirkola, neuvoja (ma.)
Toimisto
Kajaaninkatu 36, 90100 Oulu

POHJOIS-SAVON MARTTAPIIRILIITTO ry, perustettu 1917

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 83
Marttoja 3 015

Hallituksen puheenjohtaja
Aila Nurmi

Toimihenkilöt
Tiina Ikonen, erikoisneuvoja
Anne Matilainen, toiminnanjohtaja 1.2.2005 alkaen
Heta Nykänen, erikoisneuvoja
Mirja Paulo, toiminnanjohtaja 31.1.2005 asti

Toimisto
Ajurinkatu 43, 70110 Kuopio

SATAKUNNAN MARTAT ry, perustettu 1952

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 65
Marttoja 2 454

Hallituksen puheenjohtaja
Tellervo Leppiniemi

Toimihenkilöt
Raija-Liisa Heinonen, toiminnanjohtaja
Sari Raininko, neuvoja

Toimisto
Valtakatu 7 C, 28100 Pori

UUDENMAAN MARTAT ry, perustettu 1929

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 146
Marttakerhoja 15
Marttoja 5 321

Hallituksen puheenjohtaja
Hanna Markkula-Kivisilta

Toimihenkilöt
Hilkka Huttunen, erikoisneuvoja
Mikko Kuivalainen, erikoisneuvoja (ma.) 1.1.2005 alkaen
Anne Lempinen, toiminnanjohtaja
Hanna Pikkarainen, erikoisneuvoja
Johanna Sademaa, erikoisneuvoja
Kirsi Tuominen, erikoisneuvoja

Toimisto
Kalevankatu 3 B 11, 00100 Helsinki

Kauha ja kukkaro
Kalevankatu 3 B 11, 00100 Helsinki
p. (09) 684 4940

Helsingin Marttayhdistyksen Etelä-Haagan uusi talouskoulu
Kangaspellontie 7 A,
00350 Helsinki,
p. (09) 587 9669

VARSINAIS-SUOMEN MARTAT ry, perustettu 1910

Jäsenet
Marttayhdistyksiä 127
Marttakerhoja 21
Marttoja 5 686

Hallituksen puheenjohtaja
Riitta Leinonen

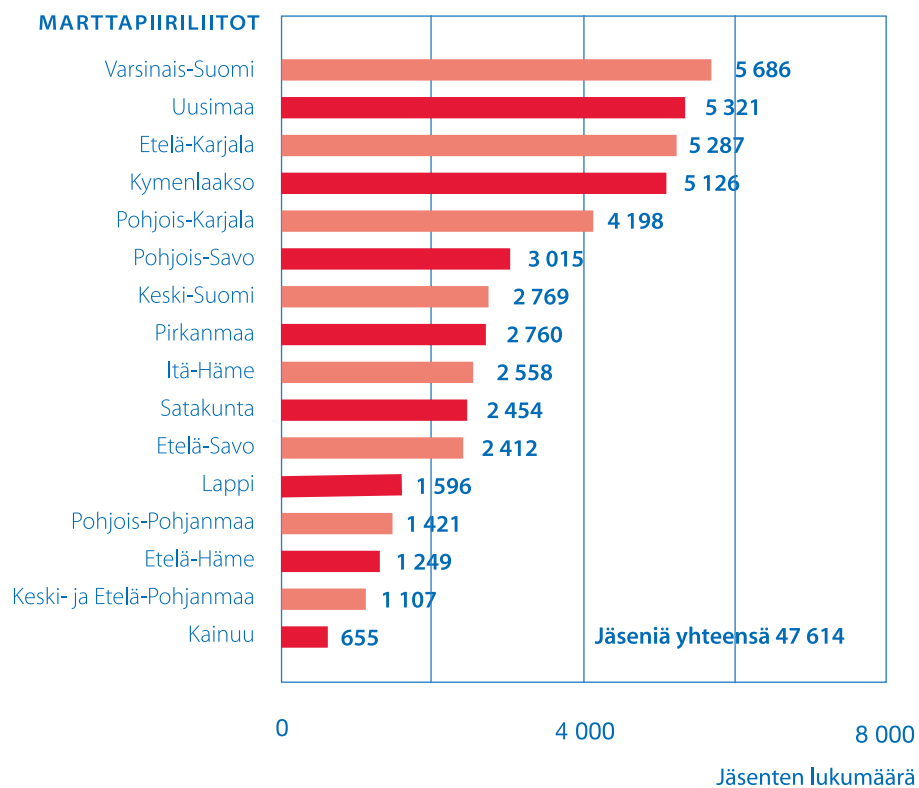
Toimihenkilöt
Riitta Kurkilahti, neuvoja
Teija Leppämäki, projektipäällikkö
Emmi Lukkarila, neuvoja
Pia Niemonen, erikoisneuvoja
Raija Riihiluoma, erikoisneuvoja
Riikka Sarajuuri, neuvoja, vapaana toimesta 30.6.2005 asti
Sanna Voutilainen, toiminnanjohtaja
Marita Wahlroos, toimistosihtööri

Toimisto
Kaskenkatu 2 B 4, 20700 Turku

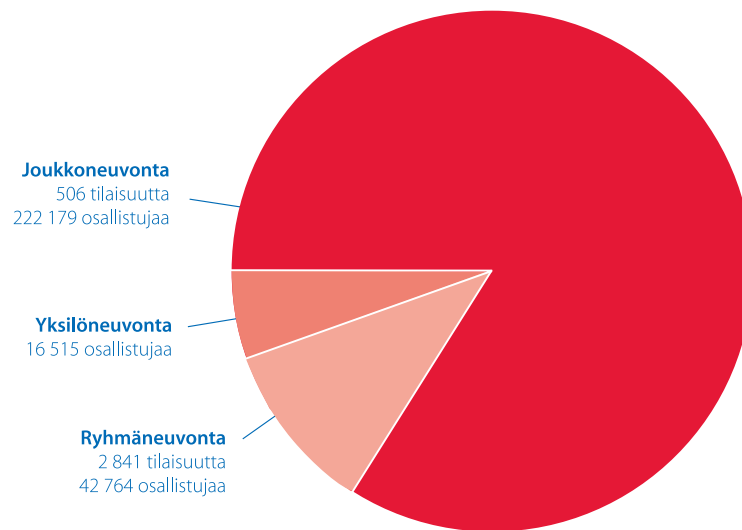
MARTTAJÄRJESTÖN OMISTAMA KOTITALOUSOPPILAITOS

Oulun Palvelualan Opisto
Kotiapulaiskoulu perustettu 1942
Om. Oulun Marttayhdistysten
Paikallisliitto ry
Teuvo Pakkalan katu 15,
90100 Oulu
p. (08) 535 2000

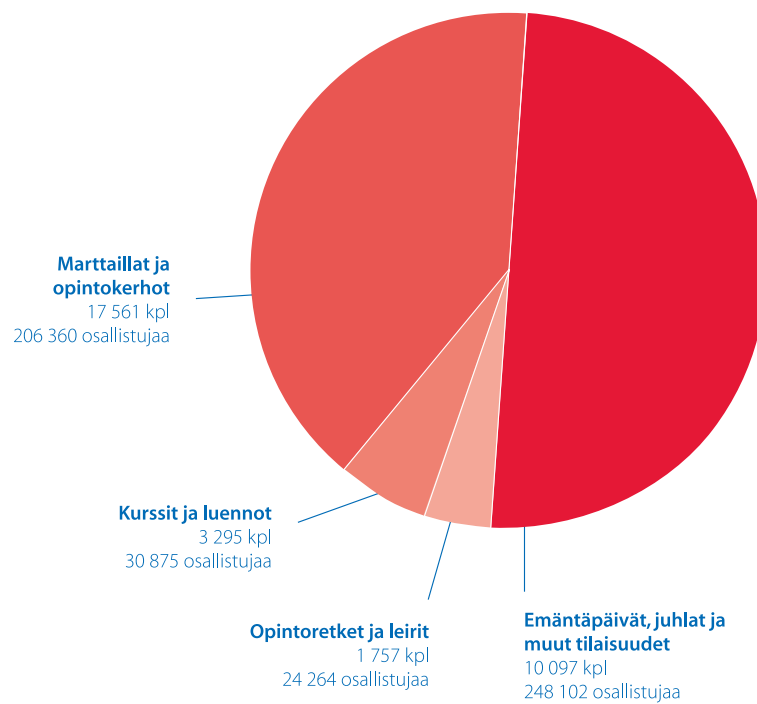
Marttajärjestön jäsenet 2005

Marttapiiriliittojen toiminta 2005

Marttayhdistysten toiminta 2005

KIITOS PALAUTTEESTA

Lukijoiden mielestä Esmäntälehden 3/05 kiinnostavin juttu oli Rakkaus ei katso ikää. Palautteen lähettäjien kesken arvottiin 5 kpl Martat laulavat -kirjaa. Sen saivat Mervi Hänninen Mikkelistä, Laila Innanen Tampereelta, Sirkku Karvonen Karjalohjalta, Anja Mäki Kumilasta ja Eliina Urasola Vantaalta.

